

აგრარული საყარტველო

ISSN 1987-8729

სამეცნიერო-საინფორმაციო ჟურნალი №9 (29), სექტემბერი, 2013

ფასი 2 ლარი

Cven mzad varT,
mxari davuWi roT
da davexmaroT
saqarTvel os
fermerebs!

firma
lomtagoras
marcvl eul is
gadammuSavebel i
saSrob-Sesanaxi
qarxana

saqarTvel o, marneul is raioni, Sps. „firma lomtagora“
“FIRM LOMTAGORA” LTD, Georgia, Marneuli Region,
tel .: (+995 99) 56-26-16; (+995 91) 20-25-25
www.lomtagora.com; E-mail: info@lomtagora.com

„Firma I omTagoras“ marcvl eul is gadasamu Savebel i saSrob-Sesanaxi qarxana

marneul is rai onis I omTagoras dasaxl ebaSi „firma I omTagora“ ukve wl ebi a adgil obrivi xorbl is da si mi ndis meTesl eobas eweva, sadac sxvadasxva regi onebi sadmi mi sadagebul i xorbl is da si mi ndis axal i j i Sebi s gamoyvana-gamocda da gamravl eba mi mdi nar eobs.

„I omTagoras“ ukve Seqmnil i da daregistr irebul i aqvs uxvmosavl i ani da daavadebebi sadmi gamZl e si mi ndis da xorbl is j i Sebi, roml ebi c saqarTvel os sxvadasxva regi onebSi zRvis donis mi xedviti Teseba da uxvmosavl i anobit gamoirCeva.

dRes, SeiZl eba iTqvas, rom „I omTagora“ meTesl eobis sferoSi qveyanaSi erTaderTi special izebul i sawar moa, romel ic saqmianobis sferos sul ufro afarToebs.

sawarmom wl eul siafi kreditis fargl ebSi Se moitana da ukve daasrul a „TUDORS“ Tanamedrove teqno logiebi T aRWurvil i marcvl eul is Sesanaxi sil osebis mSenebl oba-montajl, sadac erTdroul ad 2000 tona marcvl eul is Senaxvaa SesaZl ebel i. Tanamedrove kompiuterul i teqno logiebi T aRWurvil i 1000, 500 da ori 200-toniani mocul obis marcvl eul is Sesanaxi bunker i avtomatur eJimSi anxorciel ebs marcvl eul is Srobas, Senaxvasa da daxar isxebas. dRes qveyanaSi gansakuTrebi T aqtual uri si mi ndis marcvl is dabi navebaa, radgan si mi ndis Srobis process da mi si teni anobis teqno logi ur kondici amde – 12=14%-mde dayvanas da SenarCunebas xar isxi ani produqci is mi saRebad gansakuTrebul i mni Svel oba eni Weba.

I omTagoras marcvl eul is sawarmo fermer ebs sworedaseTi teqno logi iT gamarTul garantirebul momsaxurebas sTavazobs. mTavaria, fermerma moweul i marcvl eul i sawarmomde miitanos, sadac igi special ur sasworze aiwoneba, gai zomeba marcvl is teni anoba da avtomaturad Cai tvir Teba saSrobSi. sasurvel kondici amde gaSrobis Semdeg igi gadava gasagr il ebel bunker ebSi da Tu patro-

ni survil s gamoTqvams, avtomaturad Cai tvir Teba sil osSi – marcvl eul is Sesanax bunkerSi, sadac mis xangrZl ivi droiT maRal xar isxian Senaxvas kompiuterul i teqno logiebi uzrunvel yofs. marcvl eul is Sesanaxi sil osebis kompiuterul i aRWurvil oba akontrol ebs teni anobas, saWi robebis SemTxvevaSi rTavs saSrob saniavebl ebs da Tu esec ar iqneba sakmarisi, avtomaturad iwyeb marcvl eul is amobrunebas saaTSi 50 tonis warmadobit da uzrunvel yofs teni anobis mi Ti Tebul donemde dayvanas. riskfaqtori, rom marcvl i gafuWdes, faqtobrivad ar arsebobs.

ki deverTi siaxl e, rasac „firma I omTagora“ sTavazobs fermer ebs, uaxl esi germanul i teqno logiebi T damuSavebul i xorbl is Tesl ia. xorbl is da sxva marcvl eul i kul turebis gadasamuSavebel i sawarmo, romel ic axl axans amoqmeddal omTagoraSi, marcvl eul is gawmenda-daxar isxebas evropul i teqno logiebi s Sesabami sad anxorciel ebs.

yani dan Semosul i marcvl eul i j i Sebi s mi xedviti sil osebi Cai tvir Teba da dasamuSavebl ad qarxanaSi gadadis, sadac mi mdinare eobs mi si pirvel adi gawmenda, dakal ibreba, Sewamvl a da kl ientis moTxovni s Sesabami sad 25 an 50-kil ogrami an tomrebSi fasovdeba.

„firma I omTagora“ fermer ebs sTavazobs umaRl es doneze damuSavebul genetikurad da kondici urad A kl asis adgil obrivi warmoebis sxvadasxvaj isis xorbl is Tesl s, romel ebsac regi onebis, zRvis donis Sesabami sad, gavl il i aqvT j i STa gamocda. adaptirebul ia Sesabami s zoni sa da kl imatur i pi robebi sadmi.

ახალი აგრარული
საქართველო

AKHALI AGRARULI SAQARTVELO

(New Agrarian Georgia)

ყოველთვიური სამეცნიერო-
საინფორმაციო ჟურნალი.

Monthly scientific-informative magazine

სექტემბერი, 2013 წელი.

№9 (29)

სარედაქციო კოლეგია:

შოთა მაჭარაშვილი (მთ. რედაქტორი),
ნუგზარ ებანოძე, მიხეილ სოხაძე,
თამარ სანიაცი, ნოდარ ბრეგვაძე,
გიორგი ბარისაშვილი (მეცნიერება-
მედიცინის რედაქციის რედაქტორი),
თამაზ გუგუშვილი (ინგლ. კერძ. რედაქტორი).

სამეცნიერო საბჭო:

აგადემიკოსები, მეცნიერებათა
დოქტორები, პროფესორები:
რეჟან მახარობლიძე (თავმჯდომარე),
ნოდარ ჩხარტიშვილი, გურამ ალექსიძე,
ნუგზარ ებანოძე, ელგუჯა შაფაქიძე,
პეტრე ნასყიდაშვილი, ზვიად ბრეგვაძე,
ელგუჯა გუგუშვილი, ზაურ ჯულუხიძე,
ზურაბ ჯიხიაძე, პაატა კოლუაშვილი,
ქრისტო კახიანიშვილი, ადლ ტყეშელაშვილი,
ნატო კაკაბაძე, კუკური ძერია, კახა ლაშვი,
ომარ თედორაძე, ნუგზარ სარჯველაძე, დავით
ბეღია, თენგიზ ყურაშვილი, ზურაბ ლოლაძე,
კობა კობლაძე, ნუკრი მემარნიშვილი.

გამომცემელი:

„აგრარული სექტორის
კომპანიების ასოციაცია“ (ასკა);
Agraruli Sectoris

Companiebis asociacia (ASCA);
(Association of Agrarian Sector Companies).

საქართველოს რეგიონული ეკონომიკური
პრიორიტეტების კვლევითი ცენტრი „რეგიონია“;
Regionica - Georgian Research Center for
Regional Economic Priorities.

რედაქციის მისამართი:

თბილისი (0119), აგლადის ქ. № 32

ტელ/თელ: +995 (33) 2 34-76-33

+995 (99) 16 -18-31

Tbilisi (0119), Agladze str. № 32

E-mail: agroasca@gmail.com

Web: www.regionica.org/journal.html

editor of English version Tamta Gugushvili

დააკაბდონა გიორგი მაისურაძემ

ჟურნალი ხელმძღვანელობს

თავისუფალი პრესის პრინციპით.

The journal acts in accordance with
the principles of free press.

© საავტორო უფლება დაცულია.

All rights reserved.

რეფერირებადია 2011 წლიდან

დაბეჭდა შპს „გამომცემლობა კოლორში“

urTierTTanamSroml obis memorandumi

2013 wl is 6 agvistos saqarTvel os sofl is meurneobis mecnie-
rebaTa akademi asa da Jurnal „axal agrarul saqarTvel os“ Soris
memorandumi urTierTTanamSroml obis Sesaxeb gafomda.

memorandumsxel imoawer es akademi isprezi dentma akademi kosma
guramal eqsiZem da Jurnal is mTavarma redaqTorma SoTa maWa-
raSvil ma.

akademi asa da Jurnal „axal agrarul saqarTvel os“ Soris Tanam-
Sroml oba da efuZneba mecnierobis, ganaTlebis da Jurnal istikis
sistemis saintereso sferoebis. xel i Seewyoba agrarul isferos
problemebze informacis Segrovebas da Setanxmebis SemTxvevaSi
mat gamoqveynebas; mxareebi val debul ebas i Reben Caataron Sex-
vedrebi, semi narebi, mrgval imagi da da konferenciebi agrarul
mecnierobis da teqnologiobis saktixebze; gaataron RonisZie-
bebi Sesabamis saerTaSoris structurebsa da organizaciebSi
TanamSroml obis da kompetenturi masalobis mopovebis saqmeSi;
SelmuSaonerTobli vi RonisZiebebi axal gazrdafermerTa damene-
jerTamomzadebisatvis.

orive mxare val debul ebas i Rebs xel i Seuwyos agrarul sfero-
Si proeqtebis da programebis reklami rebas da SemdgomSi ma-
Tidanergvis imdlnareobas.

nomerSi wai ki TxavT:

4 rTvel i daiwo

6 Rvinis xarisxi venaxSi
iwyeba-

9 saqarTvel os kanoni
sasofl o-sameurneo
kooperativebis Sesaxeb

12 ar davuSvaT Secdoma:
miviRoT sasofl o-sameurneo
kooperativebis tipiuri
wesdeba

14 vaSli is xis formireba,
gasxvli da sayrdeni sistemis
momzadeba

18 marwyvis warmoebis
saxel mZRvanelo

22 `firma lomTagoras-
marcvl eul is
gadasamuSavebel i
saSrob-Sesanaxi qarxana

23 `vazi kurTxeul i-

26 dabal ansebul i sakvebi
fermerul i meurneobis
rentabel obis
ganmsazRvrel ia

28 rogor gamovi yenoT
mineral uri sasubebi
xarisxiani da ekologiurad
usafrTxo produqci is
misaRebad

30 Tesli is Tesviswina
damuSaveba-aucil ebel i
RonisZieba

Tbilisi
tel./fax: (+995 32) 2 35 10 05.
tel.: (+995 32) 2 34 76 33,
(+995 32) 2 34 45 37

11 aris da 11 aris zemoT yurZnis Sesyidvis (r qawi - Tel i, mwvane kaxuri, saferavi) SemTxvevaSi saxel mwifo pirdapiri gadaxdis wesiT uzrunvel yofs TanxiT Rviniis mwar moebel kompaniebs. subsidiis programaSi mewarmeebi nebayofl obiT CaerTvebian, yovel gvari vauceris gareSe. subsidi rebiS Tanxa 1kg. r qawi Tel sada mwvane kaxurze Seadgens 40 TeTrs, xolo saferavis SemTxvevaSi gani sazRvrebaba 25 TeTris odenobit.

gl exebS da mevenaxeebs, romel Tamosaval i xarisxisa da teqnikiuri simwifisimixdviT ver daakmayofil ebs mewarmeta moTxovnebs, SeuZl iaT mimarTon saxel mwifosawarmoebs: (mis.: q. gurj aani # 1) da „akura“ (Tel avi, sofel i akura), sadac 1kg. xarisxi ani, kondinci rebaSi myofi yurZnis Rirebul eba Seadgens 11 ars.

yurZnis Cabarebi sas Semowmdeba yurZnis j iSobri vi siwmi nde da xarisxi. Semowmebas awarmoeben sawar mosa da sakoor dinacio Stabis warmomadgenl ebi.

moqmedebis sqema:

1. saval debul oa, sofl is rwmunebul ma fermerze (gl exi) gasces Sesabami si cnoBa, sadac iqneba aRniSnul i: fermeris saxel i, gvari; venaxis farTobi (ha); Tari Ri; pirobiTi nomeri; aRniSnul i cnobit Casabarebel i yurZnis raodenoba da j iSi; mi mRebi kompania (Tu sad apirebs Cabarebas); cnoBa mowmdeba rwmunebul is xel moweri Ta da beWdi T.

cnobis miRebiS Semdeg fermers SeuZl ia ai Ros mosaval i sawarmoSi Casabarebl ad.

procesis marTvis mizniT Seqmnil ia sakoordinacio Stabi, romel ic funqcionirebs gurj aanSi (mis. q. gurj aani, sastumro „rebi gurj aani“); cxel i xazi 24 saat is ganmavl obaSi miawvdis dai nteresebul pirebs saWi ro informaci as.

cxel i xazis nomeri: 2470-101
el eqtronul i fosta – rtvel2013@nwa.ge

regionul i centrebi (72 sawarmo) uzrunvel yofil ni iqnebian kompiuterul i teqniki Ta da programul i sistemi T, sadac onl ain reJimSi aRiricxeba gl exis mier Cabarebul i yurZnis raodenoba, saxeoBa. Cabarebul yurZnis raodenobis, xarisxisa da saxeobis aRweras mewarmesTan er Tad Stabis mobil uri j gufi awarmoebs.

wesrigis dacva

gl exis interesebidan gamomdinare. rigobiToba dacul i iqneba. msxvil fermersa da mcire fermers Soris upiratesoba gl exs mi eni Weba; cxel i xazs mudmivi kontakti eqneba mobil ur j gufTan da informaci is ganaxl ebiS safuZvel ze SeuZl ia gl exis gadamisamar Teba nakl ebad gadatvirTul sawarmoSi; SeZel ini yurZnis safasurs gadaxdis sawarmo.

zonebis mixedvit mobil uri j gufebi iTanamSroml eben rwmunebul ebTan, sistematuri urTierToba eqnebaT arsebul i venaxis cnobebis gacemasTan dakavSi rebiT, raTa sofel Si arsebul i venaxebis masiuri dakrefaar moxdes;

sofl is rwmunebul ebiSagan informaci is miReba moxdeba yvel aze daucvel oj axebze (igul isxme-

ba: martoxel a, inval idi da social urad daucvel i oj axebi), raTa maT pirvel rigSi moaxerxon yurZnis uprobl emod Cabareba;

– Stabis xel mZRvanel ia Rviniis erovnul i saagentos Tavmj domare l **evan davi TaSvi l i**

– operatorebi (40-45 TanamSromel i) ganawil ebul i arian Rviniis kompaniebsi da yurZnis Cambarebel i fizikuri pirebi sa da Casabarebel i yurZnis Sesaxeb monacemebi SehyavT kompiuterSi.

– mobil uri j gufebi dakompl eqtdebian mevenaxeoBa-meRvineobis dargis special istebiT, roml ebiC sawarmoebsi Seamowmeben yurZnis xarisxs, monitoringS Cautareben teqno l ogiur procesebs (gansakuTrebiT adgil warmoSobis dasaxel ebiS Rvinoebis damzadebiSas), adgil ebze Sei swavl ian Seqmnil situaciebs da Tavisi kompetenciS fargl ebSi mi iReben operatiul gadawyvetil ebebs. Seqmnil ia 2-2 kaciani 2j gufi, roml ebiC gadanawil debian kaxeTiS regi oniS 4-4 rai onSi;

– StabSi momuSave 2 piri dakavebul ia Semosul i informaci ebiS operatiul i damuSavebi Ta da anal iziT. rTvel is statistikisa da Rviniis kompaniebidan miRebul i informaci ebiS safuZvel ze isini gansazRvaven konkretul i dRisaTvis gadasamuSavebel i yurZnis Sesazl o raodenobasa da mi si mi wodebiS geografias, rac xel s Seuwyobs fizikur pirebsa da kompaniebs Soris koordinebul TanamSroml obas, rTvel is procesis organizebul ad warmarTvas, gamoricxavs yurZnis Cambarebel Tari gebs;

kompaniebs regi stracia:

mosaxl eobi dan yurZnis SeZena-gadamuSavebiS dawyebamde RviniS kompania rTvel is saorganizacio StabSi (q. gurj aani, sastumro „rebi“) gadiS regi stracias. am mizniT kompani is xel mZRvanel i an misgan ufl ebamosil i piri avsebs special ur formas, romel SicmieTiTeBa: kompani is (iuridiul i an fizikuri piriS) srul i dasaxel eba; saidentifikacio kodi; iuridiul i misamarTi; sabanko rekvi zitebi; sakontaqto piriS saxel i da gvari, tel e foni nomeri, el .fostis misamarTi; yurZnis gadamuSavebiS adgil i (raioni, sofel i, war-moebiS dasaxel eba); kompani is sakuTrebaSi arsebul i venaxis farTobi (aseTiS arsebobis SemTxvevaSi).

cnobaSi Setani l i monacemebi dastur deba kompani-
is xel mZRvanel is xel mower iTa da beWdi T.

cnobas Tan erTvis metrol ogi uri samsaxuris mier
gacemul i daskvna Rvinis sawarmoSi arsebul i saav-
tomobil o sasworis gamocdis Sesaxeb.

momaval i wl idan ki saxel mwifo aqtiurad imuSa-
vebs Semdegi programebis ganxorciel ebaze:

venaxebis farTobis dadgena, aRwera da venaxebis
aRricxvianobis sakadastro sistemis Seqmna; dara-
ioneba j iSebis mixedvi T; yurZnis raodenobisa da
warmoebis masStabebis gansazRvra sxvadasxva rai-
onebis mixedvi T, raTa am kriteri umebi T gamoikveTos
Rvinis saxeobebi, romel ic SeiZl eba iwarmoos da
gavides bazarze; cal keul i meurneobebis mixedvi T
Sida kooperireba; mcire sawarmoebis Sesaqmnel ad
da sareal izacio bazarze gasasvl el ad erTobl ivi
Zal isxmevis xel Sewyoba, ris Semdegac mcire bi zne-

sis warmomadgenl ebi aRar iqnebian damokidebul i
msxvil mewarmeebze, subsidi rebaze; gl exebis koo-
perativebis Seqmna, roml ebic TavianTi produqci is
real izaci aze pasuxs ageben.

`Rvini s xarixi venaxSi i wyeba~

rTvel i saqarTvel oSi yvel aze saxal xo da xal isi ani zeimia,
raSi c di di Tu patara, vi sac rai me Sexeba aqvs vazTan da venax-
Tan, yvel a CarTul ia. ami tom rTvel is dawyebas yvel a el ode-
ba da, rac mTavaria, mi si nugbari yvel as xvdeba. ami tom ac ar is
igi saxal xo dResaswaul i.

Cveni mevenaxeebi wl evandel rTvel s gansakuTrebul i mo-
l odini T xvdebi an. sofl is meurneobis ganvi Tareba saqarTve-
l os axal i xel isufl ebis erT-erTi ZiriTadi prioritelia,
mevenaxeoba ki am sferos mTavari segmentia.

dRes Cveni Jurnal is SekiTxvebs giorgi barisaSvil i upa-
suxebis. batoni giorgi amieridan Jurnal „axal i agrarul i
saqarTvel os“ mevenaxeoba-meRvineobis redaqciasac gauwevs
redaqtorobas da Cveni mkiTxel i am dargis Sesaxeb ki dev uf-
ro saintereso da saWi ro informaci as mi i Rebs.

*– batoni giorgi, ramniSvel o-
ba aqvs rTvl is kargad Catarebas
meRvineobisTvis, rogori tra-
dicia lyo saqarTvel oSi, rogor
axerxebden Cveni winaprebi mra-
val ferovani da maRal i xarixis
Rvinis warmoebas?*

– arsebobs erTi aseTi gamoTqma:
– „Rvini s xarixi venaxSi i wyeba“ da
es marTi ac ase! Tumca, Rvini s xar-
ixi venaxSi rom daiwyos, amisaT-
vis xarixiani yurZenia saWi ro.
samwuxarod, gamoTqma – „xarixia-
ni yurZeni“ rig SemTxvevebSi aras-
woradaa aRqmuli. yurZnis uxvi
mosaval i avtomaturad sul ac ar

ni Snavs xarixian yurZens, radgan
sabol ood Rvini s xarixze ai saxe-
ba yurZnis ara mxol od mavnebel -
daavadebebi T an setyvi T dazi ane-
ba, aramed gadatvirTul i venaxi-
dan moweul i mosaval ic. saerTod
ki Rvinos adgil i iZl eba, ami tom ac
il ia WavWavaZe Tavis cnobil nark-
vevSi „Rvini s qarTul ad dayeneba“
am sakiTxs xSi rad exeba da ambobs,
Tu rogor mani adagma rogori Rvi-
no icis. savenaxe ni adagic, vazis
j iSi c, venaxis gaSenebisa da mov-
l is stil ic Rvini s xarixis kenaa
mimarTul i, ami tom Cveni winapre-
bi vazs Seuswavl el da Seufere-

bel ni adagze ar gaaSenebdnen. zo-
gierTi adgil i, magal iTad, Zal i an
kargia xorbl i saTvis an bostneu-
l isaTvis, magram igi SeiZl eba ar
vargodes vazis gasaSenebl ad, ri-
si araerTi Tval saCino magal iTis
moyvanacaa SesaZl ebel i, roca ve-
naxebi Seuswavl el da Seuferebel
adgil ebzea gaSenebul i.

Semodgoma rTvl iT gvirgvi nde-
ba anu rTvel i aris Semodgomi s
gvirgvi ni, ami tom Cveni winaprebi
am dRisaTvis gansakuTrebi T em-
zadebodnen. special uri l ocvac
ki arsebobs, romel sac moZRvari
rTvl is droski Txul obs. am rigad,

qarTul i gagebiT rTvel i wmin da dRea da igi dResaswaul Tanaa gagebiT i.

- rogori viTarebaa dRes saqarTvel os mevenaxeobis dargSi, ramdenad akmayofil ebs Cveni venaxebis dRevandel i mdgomareoba xarisxlani Rvinis warmoebisatvis saerTaSoriso bazris moTxovnas?

- saqarTvel os mevenaxeobis dargi namdvil ad arasaxarbiel o dReSia. yvel afers Tavi rom davanebot, jerjerobiT gaurkvevili ia, Tu ra farTobi ukavia venaxebis Cvens qveyanaSi. zogis azrit es farTobi 40 000 heqtars Seadgens, zogi ki Tvis, rom es ricxvia 35 000 ha.

magal iTad, komunisturi warsuli is periodSi saqarTvel oSi daaxloebiT 140 000 heqtari venaxi iyo gaSenebuli. mas mere TiTqmis 100 000 heqtari venaxi gaiCexa. Cvens qveyanas Zalian didi potenciali gaaCnia imisaTvis, rom maRaxarisxlani da konkurentunariani yurZeni da aqedan gamomdinare Rvinoc awarmooos. amJamadki qarTul i yurZeni da Sesabamisad Rvinoc msofli o bazris moTxovnebs, SeiZleba iTqvas, rom TiTqmis ver akmayofil ebs. venaxebis didi nawil i yovel gvარი kontrol is gareSe iwamleba. meore sakiTxia venaxebSi herbicidebis gamoyeneba, romel i wesic samwuxarod ramdenime wel ia SemoiRes kaxeTSi. amas emateba isic, rom Cven Cveni venebiT uari vTqviT tradiciuli Rvinis dayenebaze (gar da im enTuziastTamcirej gufisa, romlebic tradiciuli metodebiT qvevrebSi aye-neben Rvinos), amasTan ar vfl obT Tanamedrove teqნol ogiebsac da, amrigad, qarTul i meRvineoba, SeiZleba iTqvas, rom „arc iqiTaa da arc aqet“. erTikia, rom zemoTx-senebuli mcire mewarmeebi, memar-neebi, romlebmamartiac rom SiSveli enTuziazmiT daiwyes Tavianti saqმიანობა, ase Tu is axer-xeben ucxoetis bazarze gasvl asada damkvidrebas. maT garkveul wil ad erTgvარი gzamkvl evis funqciac ki itvirTes, rasac martebul ad gamoyeneba esaWi roeba.

- rogor fiqrobt, ra roli unda Seasrul os saxel mwifom meve-

naxeoba-meRvineobis ganviTarebaSi, rogor afasebt rTvis dros gl exebisadmi saxel mwifos mier gaweul daxmarebas, Tanxis gadaxdis praqtikas?

- saxel mwifos roli qarTul i mevenaxeoba-meRvineobis ganviTarebis saqმეSi umTavresia! vgu-l isxmob qarTul kanons vazisa da Rvinis Sesaxeb. es kanoni gasul i saukunis 90-iani wlebidan arsebobs. amave kanonSi ramdenime wl is win cvl il ebebi Sevida, Tumca unda iTqvas, rom es cvl il ebebi, yovel SemTxvevaSi maTi zogier-Ti adgili fal sifikaciis l egalizebas ufro Camohgavs. kanonSi cvl il eba yovel Tvisaa Sesazlebeli, magram vinc am saqმეს axorcil ebs, mas ara mxol od kargad unda esmodes es sfero, aramed unda uyvar des ki dec. amJamad qarTul i kanoni vazisa da Rvinis Sesaxeb Zi reul cvl il ebebs moTxovs. Tumca erTia daxvevili, moqნილი kanonis arseboba da meorea misi Sesrul eba da dacva. arc is iqneba kargi, rom ar moxdes ucxouri gamocდილი ebebis gazi ar eba da arc is iqneba martebuli, kanonise Seicval os, rom ar moxdes misi qarTul real obasTan maqsimal urad misadageba. gul wrfel ad vityvi, rom Cveni amJamindel i kanoni vazisa da Rvinis Sesaxeb Rvinis fal-sifikaciisadmi „tol erantobiT“ gamoirCeva, rac pirvel rigSia gasatval iswnebeli.

rac Seexeba dargis subsidirebas, vityvi, rom viTareba sakmaod

rTul ia da, cxadia, gamosaval i swrafad da, iol ad, ver moizebneba, magram isic unda iTqvas, rom wlebi gadis, xolo probl emaprobl emadverCeba.

- rogor Seafasebt qarTul i Rvinis rusul bazarze gasvl is pirvel etaps? ra tendenciebs xedavT, rogoria prognozi?

- perspeqtiva igivea, rac wina jerze. amit imis Tqma minda, rom Tu qarTul i Rvinis xarisxi ar amaRl da, qarTul Rvinos mudmivadeqneba imis riski, rom romel ime qveynis bazridan kvl avac gamoazevon. Cven sabol ood unda vaRiaroT, rom qarTul i Rvinis embargo uxarisxo da fal sificirebul ma Rvinom gamoiwvia da ara oniscenkom, putinma Tu medvedevma...

namdvil ad sayuradReboais faqti, rom ruseTSi sabarZime Rvinoze Zalian didi moTxovnil ebaa, radgan qveyana marti madi debul ria, sadac aTeul atasobit moqმედი tazarია. Tu qarTul i mxaredaiwyebs saeklesio, sabarZime Rvinis warmoebas da ruseTSi Setanas, namdvil ad ar waagebs. es saqმე qarTul i Rvinis prestiJze iqonebs dadebit gavlenas da qveynebs Soris urTierTobazec. rac Seexeba pirvel etaps, miuxedavad imisa, rom TiTqos sasmel ebs SerCeva kanonis mTel i simkacrit moxda, ruseTis mxridan mainc moxda zogierTi kompaniis mier warmoebul i produqciis wundeba da minda vTqva, rom marti ebic iyven. meti si frTxile saWi ro!

– *საგარტველ ოსი მვენახეობის სპეციფიკური ზონების მხრივ რა ვითარებაა?*

– ის უდიდესი პოტენციალი, რასაც მვენახეობის სპეციფიკური ზონების, ანუ მიკროზონების მრავალფეროვნება და სიმრავლე უზრუნველყოფს, მათშია. ამჟამად საგარტველ ოსი 15-მდე მიკროზონაა (აქასენი, ვინანდი, მუკუზანი, ხვანჭკარა, ტვისი, ატენი და სხვ.), არადა ამ მხრივ საგარტველ ოსს პოტენციალი, როგორც იტყვა, მართლაც უზარმაზარია. მაგალითად, მართოვარტის ტავისუფლად შეიქმნა არსებობდეს ატეულ ობიტ მიკროზონა, არადა აქ მათი მიკროზონა – ატენია. ატენის არსებობა ატეულ ობიტ მიკროზონა – ატენია. ატენის არსებობა ატეულ ობიტ მიკროზონა – ატენია. ატენის არსებობა ატეულ ობიტ მიკროზონა – ატენია.

– *რამდენად მასშტაბურია დრეზრვის ფალსიფიკაციის არეალი. არის ეს პრობლემა ვენანასი?*

– არ დამალავდა ვითუ, რომ სამარცხვინო დრეზრვარტ – ცალკე რვის ვარცხნი, ცალკე მოსახლეობა. კახელი მერლეს დაცინოდნენ: „საგარტველიანი რვის ვარცხნი“ და ბოლო დროს მერტს მგონი კახე ტაგასვრო. კაცმა გულის ტომოინდომოს, ტბილისი კამოსასმელი, ნარდრვის ვერსადის ვისი.

– *ამ საკითხზე არარსებობს დებები და ვერტს ვითუ, რომ ამ საკითხზე და სამარცხვინო მდგომარეობიდან გამოსავალი მათი ვითარებაა.*

– *რამდენად მომზადებული ვხდებარენი ვენანარტველს და ამ სფეროს რა ვითარებაა მთავარ პრობლემა?*

– არანაკლებ მტკივნეული თემაა, თუმცა ვაზისა და რვის ეროვნული სააგენტოს მხრიდან, რამდენადმე ვიცი, უკვე გადაიდგა არაერთი მართებული ნაბიჯი. რტველი – 2013 კარსა მომდგარი, მაგრამ როგორც ვინალებს, ისე ალაც ვენს ვენანარტველის ტვის მომზადებულად ვენანარად ვერცავტვი. პრობლემა ზალიან ბევრია, ხოლო მართლმოსაფხველად დიდ სრომადა, რაც მნიშვნელოვანია, კომპეტენტური კადრებისა, რისი დეფიციტიც ვენანასი ნამდვილად არის. აკვე კიდევ ერთხელ ვამეორებ, რომ ვაზისა და რვის ეროვნული სააგენტოც დამისი ახალი მმართველი ზალიან ვისურვებდი, ესაა ვენს დედაკალაკის ვურჯის ბაზრობის მოწყობა. ვგულისხმობ ნორმალურ ბაზრობას და არა იმ „სანაგვეს“, როგორც ვივლიურად ეყოფა ტბილის ვარეუბნებს. ვურჯის ბაზრობისა ტვის უნდა გამოიყოს სპეციალური ადგილი, რომელიც იკნება კეტილი მოწყობილი, სადაც ელემენტარულად იარსებებს სპირფარეზო; რამის ვანაბა; ვამართლი სასვორი; მარჯია, სადაც ვაივინა მვენახეობა-მერვინეობის ლიტერატურა, რვისა და ვურჯის ვურველი, ინვენტარი და სხვ. ბაზრობის აუცილებლად უნდა არსებობდეს ლაბორატორია. აკვე უნდა ფუნქციონირებდეს საკონსულტაციო ცენტრი. ადგილი აუცილებლად უნდა იყოს ვადურული, ამასთან, იგი უნდა იყოს მუდმივად ვერტსა და ვამე ადგილას. ამ საკითხზე ვაზისა და რვის სააგენტოს, სოფლის მეურნეობის სამინისტროსა და ტბილის მერიის თანამშრომლებს ვარეუბნებს. სამუხარო, რომ რტველი – 2013 ისე ვითე სამარცხვინო ვურჯის ბაზრის ამარა ვაივლის, როგორც ვამდე, მაგრამ ვემდეგ რტველს კი აუცილებლად ახალი, ცივილიზებული ვურჯის ბაზრი უნდა ვეხვედეთ. ეს ველი აფერი დიდად ვეუვობს ხელს ვაზისა და რვის კულტურის დონის ამარა ვებ. ვირადამ ვერტველი – 2013-ის ვარუმატებლ ობამ ვთავრესად ვორედ ამ პრობლემა ვხედავ.

saqarTvel os kanoni

sasofl o-sameurneo kooperati vebis Sesaxeb

muxl i 1. kanonis regul irebis sfero

1. es kanoni aregul irebs sasofl o-sameurneo kooperati vebis funqcionirebasTan, saxel mwifo xel SewyobasTan, maTi saqmi anobis monitoringTan, sasofl o-sameurneo kooperati vis statusis mopovebasTan da SewyvetasTan dakavSirebul samarTI ebrivurTierTobebis.

2. sasofl o-sameurneo kooperati vebTan dakavSirebul i samarTI ebrivi urTierTobebi regul irdeba „mewarmeTa Sesaxeb“ saqarTvel os kanoniT da saqarTvel os sxva sakanonmdebl o da kanonqvemdebare aqtebi T, Tu am kanoni T sxva ram ar aris dadgenil i.

muxl i 2. kanonis mi zani

am kanonis mi zani a:

- a) sakoml o (saj axo) meurneobebis ganvi Tareba, maTi kooperireba da si cocxl i sunari anobis gaZl iereba;
- b) sofl isa da sofl is meurneobis aRorZinebis xel Sewyoba;
- g) sofl is social ur-ekonomi kuri ganvi Tarebis uzrunvel yofa;
- d) sofl adsi Rari bis aRmofxvra;
- e) sofl idan mosaxl eobis mi graci is SeCereba;
- v) sasofl o-sameurneo warmoebis produqtiul obis gazrda, konkurent unari anobis gaumj obeseba da rentabel obis amaRl eba, erovnul i ekonomiki s ganvi Tareba;
- z) biol ogiuri meurneobis ganvi Tarebis xel Sewyoba.

muxl i 3. kanonSi gamoyenebul i terminebis ganmar teba

am kanonis mi znebis Tvis masSi gamoyenebul i terminebs aqvs Semdegi mni Svel oba:

- a) sasofl o-sameurneo saqmi anoba – sasofl o-sameurneo dani Snul ebis mi waze an mi wasTan dakavSirebul qonebaze ganxorciel ebul i yvel asaxis sameurneo saqmianoba da masTan dakavSirebul i momsaxureba, roml ebic moicavs mcenareul i da cxovel uri (maT Soris frinvel is, Tevzis, abreSumis Wiis, futkris da sxva) produqtebis warmoebas, gadamuSavebas, dafasoebas, SefuTvas, Senaxvas, gadazidvasa da real izacias;

b) mi wasTan dakavSirebul i qoneba – uzravi da moZravi qoneba, romel ic gamoiyeneba mcenareul i da cxovel uri (maT Soris frinvel is, Tevzis, abreSumis Wiis, futkris da sxva) produqtebis warmoebis, gadamuSavebis, dafasoebis, SefuTvis, Senaxvis, gadazidvisa da real izaci is aTvis;

g) sofl is meurneobis produqti – sasofl o-sameurneo saqmi anobis Sedegad mi Rebul i produqti;

d) sasofl o-sameurneo kooperati vi – „mewarmeTa Sesaxeb“ saqarTvel os kanonis Sesabamisad, kooperati vis samarTI ebrivi formiT dafuZnebul i kerZo samarTI is iuridiul i piri, romel ic axorciel ebs sasofl o-sameurneo saqmi anobas da romel sac am kanonis Sesabamisad mini Webul i aqvs sasofl o-sameurneo kooperati vis statusi;

e) wevrTa (mepaieTa) ekonomi kuri monawil eoba – sasofl o-sameurneo kooperati vis wevrTa (mepaieTa) monawil eoba am kooperati vis mier ganxorciel ebul sasofl o-sameurneo saqmi anobaSi;

v) Senatani (pai) – sasofl o-sameurneo kooperati vis wevris Senatani ful iT an ful ad Rirebul ebaSi gamoxatul i qonebi T;

z) demokratiul i marTva – sasofl o-sameurneo kooperati vis wevrebis Tanabari SesaZl ebl oba, marTon da akontrol on kooperati vis saqmi anoba, risTvisac kooperati vis TiToeul i wevri sargebl obserTi xmis ufl ebi T;

T) biol ogiuri meurneoba – sasofl o-sameurneo saqmi anobis mowesrigebul i sistema, romel ic cocxal i organi zmebi sa da garemos iseT urTierTdamokidebul ebas uwyobs xel s, roml is drosac SenarCunebul ia bunebrivi wonasworoba.

muxl i 4. saqarTvel os kanonmdebl oba sasofl o-sameurneo kooperati vebis Sesaxeb

sasofl o-sameurneo kooperati vebis Sesaxeb saqarTvel os kanonmdebl oba Sedgeba saqarTvel os konstituciis, saqarTvel os saerTaSoriso xel Sekrul ebebis,

saqarTvel os samoqal aqo kodeqsis, „mewarmeTa Sesaxeb“ saqarTvel os kanonis, am kanonisad saqarTvel os sxva sakanonmdebl o da kanonqvemdebare aqtebi sagan.

muxli 5. sasofl o-sameurneo kooperativis saqmi anobis ZiriTadi principi

sasofl o-sameurneo kooperativis saqmi anobis ZiriTadi principia:

- a) nebayofl obiTi wevroba;
- b) demokratiul imarTva;
- g) wevrTa (mepaieTa) ekonomikuri monawileoba;
- d) socialuri pasuxismgebloba, samarTlianoba da urTierTdaxmareba.

muxli 6. sasofl o-sameurneo kooperativis saqmi anobis sferoebi

sasofl o-sameurneo kooperativis saqmi anobis sferoebi: sasofl o-sameurneo kooperativebis mier sofl is meurneobis produqtebis warmoeba, gadamuSaveba, dafasoeba, SefuTvva, Senaxva, gadazi dva da real izacia.

muxli 7. sasofl o-sameurneo kooperativis statusis mopoveba da Sewyveta

1. sasofl o-sameurneo kooperativis statusis mopovebl ad kooperativis samarTl ebrivi formi T dafuZnebul i kerZo samarTl is iuridiul i piri ganxadebiT mimarTavs saj aro samarTl is iuridiul pirs – sasofl o-sameurneo kooperativebis ganvitarbis saagentos (Semdgom – saagento).

2. ganxadebas unda erTvodes Semdegi dokumentebi:

- a) amonaweri mewarmeTa da arasamewar meo (ar akomerciu li) iuridiul i pirebis reestridan, roml iTac dasturdeba aRniSnul i iuridiul i piris registraciis faqti da ganmcxadebl is ufl ebamosil eba;
- b) saWiroebis SemTxvevaSi – amonaweri saj aro reestridan, roml iTac dasturdeba aRniSnul i iuridiul i piris sasofl o-sameurneo daniSnul ebis miwaze an/da qonebaze sakuTrebl is ufl eba;
- g) kooperativis wesdeba.

3. Tu warmodgenil i dokumentebi Seesabameba saqarTvel os kanonmdebl obi T dadgenil moTxovnebs, saagento iRebs gadawyvetil ebas aRniSnul i iuridiul i piri saTvis sasofl o-sameurneo kooperativis statusis miniWebis Sesaxeb.

4. sasofl o-sameurneo kooperativis statusis miniWebis Sesaxeb gadawyvetil ebis miRebis Semdeg aRniSnul i iuridiul i piris monacemebl saagentos Sehyavs el eqtronul reestrSi da gascems Sesabamis momwobas.

5. el eqtronul i reestris monacemebl saj aroa da qveyndeba saagentos oficial ur vebgverdze.

6. saagento ufl ebamosil ia ganaxorciel os sasofl o-sameurneo kooperativis statusis mqone iuridiul i piris saqmi anobis monitoringi. monitoringis Sedegebi iuridiul i piri saTvis sasofl o-sameurneo kooperativis statusis SeCerebis an Sewyvetic safuZvel ia, rac ecnobeba Sesabamis iuridiul pirs da qveyndeba saagentos oficial ur vebgverdze.

7. sasofl o-sameurneo kooperativis statusis mopovebi sa da Sewyvetis wesi gani sazRvr eba am kanoni Ta da saqarTvel os mTavrobis dadgenil ebi T.

muxli 8. saagento

1. saagento aris saqarTvel os sofl is meurneobis saminstros (Semdgom – saminstro) sistemaSi Semaval i saj aro samarTl is iuridiul i piri, roml is saxel mwi fo kontrol s saqarTvel os kanonmdebl obi T dadgenil i wesi T anxorciel ebs saminstro.

2. saagento iqmneba saqarTvel os sofl is meurneobis ministris (Semdgom – ministri) brZanebi T.

3. saagentos debul ebas amtkicebs ministri.

4. saagento Tav is saqmi anobaSi xel mZRvanel obs am kanoni T, „saj aro samarTl is iuridiul i piri Sesaxeb“ saqarTvel os kanoni T, saqarTvel os sxva sakanonmdebl o da kanonqvemdebare aqtebi T da saagentos debul ebi T.

5. saagentos ZiriTadi ufl ebamosil ebebi a:

a) sasofl o-sameurneo cooperativebis mimarT saxel mwi fo xel Semwyobi RonisZiebebis ganxorciel eba;

b) sasofl o-sameurneo cooperativebis xel Sewyobi sa da ganvitarbis mi zni T wi nadadebebi sa da rekomendaciebis SemuSaveba;

g) sakuTari kompetenci is fargl ebSi sasofl o-sameurneo cooperativebi saTvis konsul taciebis gaweva;

d) sasofl o-sameurneo cooperativebis saqmi anobasTan dakavSirebul i monacemebl is bazis Seqmna, romel Si cai saxeba informacia sasofl o-sameurneo cooperativebis mier ganxorciel ebul i, mimi dnare an/da gansaxorciel ebel i sasofl o-sameurneo saqmi anobis, agreTve moyvani l i da real izebul i mosavl is, gaweul i momsaxurebis saxeobis, raodenobis Sesaxeb da sxva monacemebl ;

e) sasofl o-sameurneo kooperativis statusis miniWebi da Sewyveta;

v) cooperativebis saerTaSoriso al iansTan, saerTaSoriso organi zaciebTan da sxva qveynebis kooperasiul gaerTianebebTan TanamSroml oba;

z) sasofl o-sameurneo cooperativebi saTvis kadrebis momzadebi sa da gadamzadebi s, agreTve sasofl o-sameurneo cooperativebis xel mZRvanel i pirebis kval ifikaci is amaRl ebis xel Sewyoba;

T) sasofl o-sameurneo kooperasi is sferoSi gamocdi l ebis sa da informaci is gacvl is mi zni T samecni ero-praqtikul i konferenciebis, gamofenebis, semi nar ebis sa da Sexvedrebi s organi zeba;

i) sasofl o-sameurneo cooperativebis saqmi anobis monitoringis ganxorciel eba. am mi zni T saagento ufl ebamosil ia:

i.a) sasofl o-sameurneo cooperativebi sagan mi Txovos da mi iRos saWiro informacia maT mier ganxorciel ebul i an/da gansaxorciel ebel i sasofl o-sameurneo saqmi anobis Taobaze;

i.b) saWiroebis SemTxvevaSi sasofl o-sameurneo cooperativebis saqmi anobis monitoringis ganxorciel ebis uzrunvel sayofad miavl inos ufl ebamosil i pirebi sasofl o-sameurneo cooperativebis saqmi anobis adgil ze gasacnobad;

i.g) ganaxorciel os saqarTvel os kanonmdebl obi T da sakuTari debul ebi T gansazRvr ul i sxva ufl ebamosil ebebi.

6. saagentos dafinansebis wyaroebi a:

a) saqarTvel os saxel mwi fo bi uj eti dan gamoyofi l i mi znobri vi saxsrebi ;

b) grantis saxiT mi Rebul i Tanxebi;
g) saqarTvel os kanonmdebl obiT nebadarTul i sxva Semosavl ebi.

7. saagentos aqvs beWedi da sabanko, maT Soris sa-depozi to angariSebi. sabanko angariSze procentis saxiT daricxul i Tanxa ekuTvnis saagentos.

muxl i 9. saagentos xel mZRvanel oba

1. saagentos xel mZRvanel obasa da warmomadgenl o-baze ufl ebamosil i piria saagentos Tavmj domare, romel ic saagentos debul ebiT gansazRvrul ufl e-bamosil ebaTa fargl ebSi damouki debl ad moqmedebs.

2. saagentos Tavmj domares Tanamdebobaze ni Snavs da Tanamdebobi dan anTavisufl ebs ministri.

3. saagentos Tavmj domare:

a) warmoadgens saagentos mesame pirTan urTier-TobaSi;

b) iRebs gadawyvetil ebas (gamoscems individua-l ur administraciul -samarTl ebriv aqts) saagen-tos kompetenci isaTvis mi kuTvnebul sakiTxebze;

g) Tanamdebobaze ni Snavs da Tanamdebobi dan anTa-visufl ebs saagentos TanamSroml ebs;

d) saqarTvel os kanonmdebl obiT dadgenil i wesi T-gankar gavs saagentos saxsrebsa da qonebas;

e) anxorciel ebs saagentos debul ebiT gansazRv-rul sxva ufl ebamosil ebebs.

muxl i 10. sasofl o-sameurneo kooperativis wesdeba

1. sasofl o-sameurneo kooperativis wesdebasTan dakavSiri ebiT gamoiyeneba „mewarmeTa Sesaxeb“ saqar-Tvel os kanonis debul ebebi am kanoniT gansazRvrul i Taviseburebebi s gaTval iswinebiT.

2. sasofl o-sameurneo kooperativis wesdeba unda iTval iswinebdes Semdeg ZiriTad sakiTxebes:

a) saval debul o sar ezervo fondis Seqmni sa da gan-kargvis wess;

b) warmomadgenel Tan saerTo krebi s mowvevis wes-sa da ufl ebamosil ebebs;

g) Senatani s (pais) odenobas;

d) wevrTa (mepai eTa) reestris warmoebi s wess;

e) mogebisa da dividendis ganawil ebi s wessa da proceduras;

v) zaral is ganawil ebi s wess;

z) sasofl o-sameurneo kooperativsa da mis wevrs (mepaies) Soris urTierTval debul ebebi s weril o-biT gaformebis wess;

T) I ikvidaciis dal ikvidaciis Semdgom darCenil i qonebi s ganawil ebi s wess.

3. sasofl o-sameurneo kooperativis wesdeba unda iTval iswinebdes, rom am muxl is me-2 punqtis „a“ qve-punqtSi aRniSnul i saval debul o sarezervo fondis Senatanebi ar unda iyos sasofl o-sameurneo koope-rativis wl iuri mogebis 15%-ze nakl ebi.

4. sasofl o-sameurneo kooperativis wesdeba SeiZ-l eba iTval iswinebdes sxva saxi s fondebis, gar da am muxl is me-2 punqtis „a“ qvepunqtiT gaTval iswinebu-l i saval debul o sarezervo fondisa, Seqmnas da ma-Ti gankargvis wess.

muxl i 11. sasofl o-sameurneo kooperativis wevri

1. sasofl o-sameurneo kooperativis wevri SeiZl e-ba iyos:

a) 18 wel s miRweul i saqarTvel os moqal aqe, ro-mel ic uSual od monawil eobs am kooperativis mier ganxorciel ebul sasofl o-sameurneo saqmi anobaSi da fl obspais;

b) am kanoniT gansazRvrul i sasofl o-sameurneo kooperativ i.

2. sasofl o-sameurneo kooperativis wevrTa rao-denoba im sofl ebSi, Temebsa da dabebSi, roml ebze-dac vr cel deba „maRal mTiani regi onebi s social ur-ekonomikuri da kul turul i ganviTarebi s Sesaxeb“ saqarTvel os kanonis moqmedeba, ar unda iyos 3-ze nakl ebi, xol o saqarTvel os danarCen teritoriaze –5-ze nakl ebi.

3. am muxl is me-2 punqtis moTxovnis Seusrul eb-l obi s SemTxvevaSi sasofl o-sameurneo kooperativ s darRvevis gamosworebi saTvis miecema gonivrul i vada, romel ic ar unda aRematebodes 6 Tves.

muxl i 12. sasofl o-sameurneo kooperativis wevrobi s Sewyveta

1. sasofl o-sameurneo kooperativis wevrobi s Sewyveti s safuZvl ebia:

a) wevrobi dan gasvl a;

b) wevris garicxva;

g) wevris gardacval eba;

d) sasofl o-sameurneo kooperativis l ikvidacia.

2. sasofl o-sameurneo kooperativis wesdebiT SeiZ-l eba SeiZRudos wevrobi dan gasvl is ufl eba wevris mi-er finansuri val debul ebebi s srul ad Sesrul ebamde.

3. sasofl o-sameurneo kooperativis wevris ga-ricxva SeiZl eba, Tu igi:

a) ar asrul ebs sakuTar val debul ebebs;

b) uxeSad ar Rvevs sasofl o-sameurneo kooperativis wesdebas an/da ar asrul ebs sasofl o-sameurneo koope-rativis mmarTvel obi s organoebis gadawyvetil ebebs.

4. sasofl o-sameurneo kooperativis wevris ga-ricxvis Sesaxeb gadawyvetil ebas iRebs saerTo kreba xmaTa ubral o umravl esobiT. saerTo krebi s gadawy-vetil eba SeiZl eba gasaCiv rdes sasamarTl oSi.

muxl i 13. sasofl o-sameurneo kooperativis qoneba

1. sasofl o-sameurneo kooperativis qoneba iqmne-ba wevrTa (mepai eTa) SenataniT (paiT), sasofl o-sa-meurneo saqmi anobiT mi Rebul i mogebiT, mi Rebul i grantiT da sxva wyaroebiT, roml ebi c akRZal ul i ar aris saqarTvel os kanonmdebl obiT.

2. sasofl o-sameurneo kooperativis qonebas koo-perativis wesdebiT dadgenil i ufl ebebi s fargl eb-Si gankargaven mi si mmarTvel obi s organoebi.

muxl i 14. sasofl o-sameurneo kooperativis saxel mwi fo xel Sewyoba

sasofl o-sameurneo kooperativis saxel mwi fo xel Semwyobi Roni s Ziebebi a:

a) sasofl o-sameurneo kooperativis ganviTare-bis proeqtebi sa da proqramebis SemuSaveba;

b) sasofl o-sameurneo kooperati vebis mier SeRa-
vaTiani sakredi to resursebi sa da grant is mi Rebis
SesaZl ebl obis uzrunvel yofa;

g) sasofl o-sameurneo kooperati vebis saTvis konsul -
taci ebi s gawe va da Sesabami si rekomendaci ebi s gacema;

d) sasofl o-sameurneo kooperati vebis saTvis saga-
dasaxado SeRavaTebis dadgena.

muxl i 15. gardamaval i debul ebani

1. am kanoni s amoqmedebamde dafuZnebul kooperati-
vts, romelic anxorciel ebs sasofl o-sameurneo
saqmi anobas da akmayofil ebs am kanoni T dadgenil
moTxovnebs, ufl eba aqvs amave kanoni T gansazRvrul
ufl ebamosi l organos mi marTos sasofl o-sameurneo
kooperati vis statusi s mini Webi s moTxovni T.

2. am kanoni s amoqmedebi dan 2 Tvis vadaSi saqar Tve-
l os mTavr obam daamtki cos sasofl o-sameurneo ko-
operati vis statusi s mopovebi sa da Sewyveti s wesi .

3. am kanoni s amoqmedebi dan 2 Tvis vadaSi saqar Tve-
l os sofl is meurneobis saministrom uzrunvel yos
saj aro samarTi si iuridiul i piri s – sasofl o-sa-
meurneo kooperati vebis ganvi Tarebi s saagent os da-
fuZneba, saagent os debul ebi s damtkiceba da xel m-
ZRvanel obasa da war momadgenl obaze ufl ebamosi l i
piri s dani Svna.

muxl i 16. daskvni TI debul ebani

1. es kanoni , gar da am kanoni s p irvel i – me-7 da me-10
– me-14 muxl ebi sa da me-15 muxl is p irvel i punqt isa,
amoqmeddes gamoqveynebi s Tanave.

2. am kanoni s p irvel i – me-7 da me-10 – me-14 muxl ebi
da me-15 muxl is p irvel i punqt i amoqmeddes gamoq-
veynebi dan me-60 dRes.

*saqar Tvel os prezidenti mi xel i saakaSvili i
quTalsi, 12 i vi lsi 2013 w.*

არ დავუსვათ Secdoma: მივიროთ sasofl o-sameurneo kooperati vebis tipi uri wesdeba

sofl ad mosaxl eobis real uri dasaqmebi sa da Sedarebi T mokl e droSi
social ur-ekonomi kuri ganvi Tarebi s saTanado donis mi Rweva mxol od
sistemur i cvl il ebebi Ta da kompl eqsuri Roni sZl ebebi s ganxorciel ebi-
Taa SesaZl ebel i.

ganvi Tarebi Taa SesaZl ebel i. sa-
yuradReboa, rom social ur-eko-
nomi kuri ganvi Tarebi s safuZvl ad
kooperaci ul sawyisebze damya-
rebul i sol idarobisa da urTi-
erTdaxmarebi s gza Tavis droze
airCies evrokavSiris qveynebma,
aSS-ma, israe l ma da ganvi Tarebu-
l i ekonomiki s mqone bevrma sxva
saxel mwifom (maT Soris bal tiis
qveynebmac). es procesi yvel gan
saxel mwifos aqtiuri maorienti-
rebel i, maorgani zebel i roli Ta
da xel Sewyobi T warimarTa. socia-
l ur sol idarobaze dafuZnebul i
meurneobriobis axal i formebi s
damkvidrebas avtomaturad mos-
devs sofl is mosaxl eobis masob-
rivi dasaqmeba, maTi Semosavl ebi s
mkveTri zrda, agrarul i Sromis
avtoriteti s amaRl eba da sofl is
kompl eqsuri da daCqarebul i gan-
vi Tareba. esaa cnebi s „j ansaRi sa-
Sual ofena“ real uri Sinaarsi.

maT Soris erT-erTi mni Svnel o-
vani adami anuri resursebi s same-
war meo aqti vobis amaRl ebaa. unda
gvesmodes, rom qveyanaSi mi mdi na-
re ekonomikuri procesebis uZi-
ri Tadesi produqtia j anmrTel i,
maRal kval ificiuri, social urad
da gonebrivad ganvi Tarebul i ada-
miani. igi qveyni sTvis aranakl eb
didi ganZia, vidre ekol ogiurad
sufTa garemo da ms ofl ioSi real
izebadi produqcia. am mi marTu-
l ebi T ms ofl ios sxvadasxva qvey-
nebi s gamocdil eba adasturebs,
rom Sromi Ti resursebi s samewar-
meo gaqti ureba yvel aze kargad
sofl ad kooperaci ul i moZraobis

vod win gadadgmul nabij ad unda
Cai Tval os, romel mac qveyni s eko-
nomiki s mni Svnel ovani (agrarul i)
seqtoris axl ebur, racional ur
organi zaci ul mowyobas unda mis-
ces dasabami, rac pirdapir mosax-
l eobis ekonomikur da social ur
mdgomareobaze ai saxeba. mi uxeda-
vad amisa, ar SeiZl eba uyuradRe-
bod davtovoT kanoni s is xarveze-
bi, roml ebi c droTa ganmavl obaSi
SeiZl eba negati ur ad ai saxos am um-
ni Svnel ovanes procesze. kerZod,
kanoni T sasofl o-sameurneo koo-
perati vebis Sesaxeb ar xdeba koo-
perati vis Sida sawar moo urTier-
TobaTamar regul irebel i Ziri Tadi
wesebi s gansazRvra. es aris umniS-
vnel ovanesi komponenti, roml is
saSual ebi T SesaZl ebel ia koope-
rati vma SeinarCunos mi si Ziri Tadi
arsi, rac ganasxvavebs mas mogebase
orientirebul i sxva organi zaci ul
-samarTi ebrivi formebi sagan
(Sps, saaqcio sazogadoeba da sxva).
kooperati vis arsebobis mi zanSe-
wonil obis ganmsazRvrul i Ziri Ta-

zrda daaxl oebi T 3.3 metris simaRI eze mesame savegetacio periodis bol os. es mi iRweva Semdegi gzi T: ganvi Tarebis wl ebSi ar xdeba Stambis waWra, Sesabamisad, xe simaRI eSi Zal ian swrafad izrdeba da xdeba ConCxis ZI ieri zeda iarusebis msxvil i totebis ganvi Tarebis prevencia. sabol ood zr dasrul i xis simaRI e ar unda aRematebodes 4 metrs. sxvadasxva M.9 kl onebi an B.9-s saZire ideal uria vaSI is j iSebis umetesobis Tvis da iZi eva zr dasrul xes, roml is simaRI e, rogorc wesi, daaxl oebi T 3,3-4 metrs Seadgens.

vertikal uri RerZis formirebis sistemis meore principi gul isxmobs dargvidan 3-4 wl is ganmavl obaSi minimal urad gasxvl as, ris Semdegac gverdi Ta totebi periodul ad ganaxl deba 2-wl iani an ufro xnovani nazardis moWriT. minimal uri gasxvl is Sedegad yal ibdeba yvavil is ufro didi kokori, rac aisaxeba nayof ierebase, gasxvl aki siZi ieres uwyobs xel s da amci rebs yvavil ebis gamoRebas.

vertikal uri RerZis formirebis mesame principi – esaa zr dasrul i xeebis zeda totebis yovel wl iurad ganaxl eba-gasxvl a, rac xel s uwyobs xis zomis garkveul zRvrebSi SenarCunebas da konusi sebur i formis SenarCunebas.

pirvel i wel i

erTwl iani dasargavi an 2-wl iani xeebi, roml eb-sac sam totze nakl ebi aqvT, unda moiWras 80 sm-is simaRI emde dayvel a toti unda moiWras Stambis zedapirTan, iribad. gadaWris Semdeg qvemoT arsebul i kvirtebi gamoiRebs yl ortebis, roml ebic xis qveda nawil is totebi gaxdeba. axal i gverdiTi totebis ganvi Tarebis stimul ireba SeiZi eba Stambis daservi T an promal ini T damuSavebi T.

sami an meti totis mqone orwl iani xe ar unda gaisxl as, Tu totebi dargvamde ar dazianda. moacil eT totebi, roml ebis diametric Stambis diametris na-xevar ze metia.

xis sayrdeni sistema unda momzaddes dargvisTave. xeebi ar unda datovoT sayrdenis gareSe, vnaidan es Seamci rebs mcenaris siZi ieres da gaaxangr-ZI ivebs Camoyal ibebis dros. sayrdenad sasurvel ia individual uri sarebi TiToeul i xisTvis, romel ic mi magrebul i iqneba mavTul ze. mavTul i magrdeba ri-gebs Signi T arsebul i boZebi T (4,3 metri sigrZis, 10 sm diametri), roml ebic erTmaneTisgan 10 metriT aris daSorebul i da niadagSi 1 metris siRrmezea Casmul i. sayrdeni sistema TiToeul i rigis bol oSi moicavs sayrden boZs (10-13 sm diametri), romel ic 1,2 metrzea CarWobil i miwaSi da daxril (60 gradusze) rigis Signi T Casmul boZs (8-10 sm diametri), romel ic 75 sm-zea CarWobil i miwaSi pirvel da meore xes Soris. mavTul i mierTebul ia sayrdeni boZis ZirTan, gadatarEBul ia daxril i boZebis Tavze da Semdeg CaSvebul ia rigebsi arsebul i vertikal uri boZebis zemodan. is emagreba TiToeul boZs moTuTiebul i 18 mm 12 zomis samagriT. daWi mul oba uzrun-vel yofil ia TiToeul rigSi mavTul is damWimebi T. cal keul i xeebis sayrdeni boZebi (3,5 metri simaRI is moTuTiebul i l iTonis mil i an 3,5 metris sig-

rZis bambukis boZi) dadgmul ia TiToeul xestan da Camagrebul ia miwaSi daaxl oebi T 20 sm-ze.

varj is msxvil i totebis iarusis Sesaqmnel ad yovel i xis Stambis garSemo unda Camoyal ibdes oTxi TiTqmis horizontal uri qveda totebis rigi. TiToeul i toti unda gaiSal os da Seqmnas TiTqmis horizontal uri kuTxe; amistvis gamoiyeneba sarecxis samagrebi, rezinis zonari, bawari an sxva gamSI el i saSual eba. mniSvnel ovania gverdiTi totebis gaSI a da gadaxra nacvl ad gasxvl isa. totebis formireba, xel s uwyobs xis qveda nawil Si sivrcis swrafad Sevsebas. nayofis adre gamoReba anel ebs xis zr das, qmnis bal anss vegetaci ur zr dasa da mosavl i anobas Soris.

pirvel wel s farTo da ZI ieri totis kuTxis Sesaqmnel ad Zal ian kargia sarecxis samagrebis gamoyeneba. saukeTeso dro samagrebis dasamagreb- l ad aris, rodesac yl orti 7-15 sm sigrZisaa da drekadia. tansacml is samagri unda mi amagroT xis

Stambze, raTa gver di Tma totebma StambTan Seqmnan perpendikul arul i kuTxe (90 gradusi). gamoi CineT sifrTxil e, raTa Stambidan amonayari ar dazian-des samagrebis mimagrebis as. rekomendebul ia samagrebis gamoyeneba yvel a amonayarze, roml ebic viwro kuTxes qmni an StambTan, romel mac SeiZl eba warmoqmnas msxmoiare gver di Ta toti. rogorc wesi, erT xes swirdeba 4-dan 8-mde sarecxis samagri. daaxl oebi TerTi Tvis Semdeg, rodesac ganvi Tardeba merqnis qsovil i da farTo totis kuTxe warmoqmnil ia, SegiZl iaT moacil oT sarecxis samagrebis da gadaitanoT yl ortis wverSi, raTa yl ortma SeinarCunos horizontal urTan mi axl oebul i mdgomareoba da gai zardos ufro horizontal uri mimarTul ebi T.

formirebisTvis rekomendebul ia erTwl iani da orwl iani xeebis zeda kvirtebis pil cireba; es meTodi xel s uwyobs msxmoiarobas da vertikal uri RerZis saxiT formirebul xis zeda nawil Si zrdis regul irebas. xis zeda meoTxedSi swrafad mzar di totebi, roml ebic 15-20 sm sigrZisaa da gamozrdil ia Stambidan, unda moxdes maTi damokl eba 5 sm-mde, cera da saCvenebel i TiTis an sekatoris gamoyene-

biT. pil cireba Seasustebis ganvi Tarebadi yl ortis zrdas da Seamci rebs mis konkurencias StambTan da xel s Seuwyobs pil cirebis adgil Tan nayofis kvirtis ganvi Tarebas. pil cireba unda Catar des gviani gazafxul idan adreul ivl isamde. pil cirebis gziT aseve xdeba xis Zal ian damZimebis prevencia, ris gamoc sabol ooj amSi saWi ro gaxdebeda nakl eb sasurvel mTvl emare mdgomareobaSi gasxvl a.

meore wel i

meore wel s vertikal uri RerZis saxiT formirebul i xe minimal urad isxvl eba. zamTris bol os gasxvl isas, rodesac xeebi mTvl emare mdgomareobaSi arian, saWi roa maT mTi ianad mocil des xis kenweroSi Stambis paral el urad amosul i amonayari, romel ic gamogrCaT zafxul Si pil cirebis procesSi.

saWi roa varj is totebis qveda iarusis gaSl is pagrZel eba da horizontal uri mimarTul ebis micema, raTa mi viRoT horizontal urTan mi axl oebul i zrda da xem daiwyos msxmoiaroba mesame wel s. amonayari, romel ic vi Tardeba xis Stambze qveda iarusis zemoT, unda gaisal os sarecxis samagriT ufro horizontal uri mimarTul ebi T mas Semdeg, rac daaxl oebi T 10 sm gaxdeba. saWi roa axl ad ganvi Tarebad gver di Ta totebs Soris 8-10 sm distanci iT spiral uri ganl agebis uzrunvel yofa Stambze.

saWi roa Stambis swrafi ganvi Tarebis da gver di Ti susti, Tumca msxmoiare totebis ganvi Tarebis xel - Sewyoba, Sesabamisi yl ortebis pil cirebi T. Zi eri zrdis mqone j iSebis aTvis, rogoric aa „gal a“, unda Catar des pil cireba 2-j er an 3-j er zafxul is ganma vl obaSi. ufro sust mzar d j iSebSi SeiZl eba mxo l oderTxel Catar des aRni Snul i procedura. Stambi ar unda gaisxl as, vidre xe ar mi aRwevs zeda mavTul issimaRl es.

Tu Stambi Sesabamisi si maRl is mi Rwevamde ar gaisxvl eba, Sesazl ebel i xdeba am totze nayofis kvirtis swrafad formireba.

მესამე წელი

გასვლა და ფორმირება მეორე წლის მსგავსად უარი-
 მარტება. მესამე წელს ზალიან მცირე გასვლა და საწირო.
 შტამბი არ უნდა გასვლა, ვიდრე ხე არ მარტებს ზე-
 და მართვის სიმაღლეს. როგორც შტამბი მარტებს
 ზედა მართვის სიმაღლეს (3,3 მეტრი), საწიროა მისი
 მამრება ბოჯის ზედა ნაწილზე საყრდენის უზრუნ-
 ვლყოფის და მოსვლიანობის მაქსიმალურად გარდა-
 მიზნით. ხის სიმაღლე უნდა შემცირდეს დაწვრილ, რომ-
 ლიც იტვირთვის შტამბის გადახრას საყრდენი ბო-
 ჯის ზედა ნაწილში.

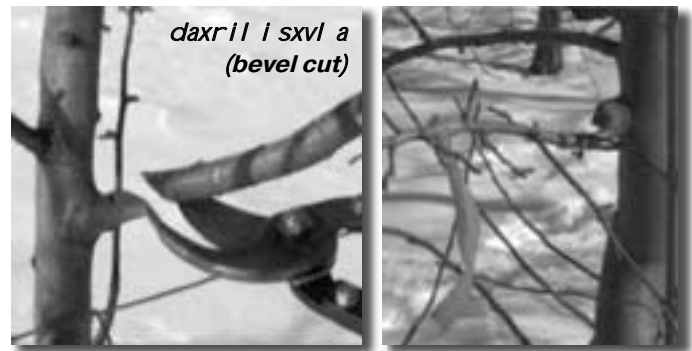
გვერდითა ტოტების გამსილები ანუ სიმზიმები, რომ-
 ლები ცდაკი დებულა ღვედა ტოტებზე, უნდა გამოიყენოთ,
 რათა მიროტოტის ჰორიზონტურ ტანაქოს არსებ-
 ლი ზრდა, შემცირდეს მსხვილი ტოტების კონკურენცია
 შტამბთან და გაიზარდოს ყვავილის კვირტის ფორმირე-
 ბა გვერდითა ტოტებზე. შეზღუდვა საწირო გავრცე-
 ჯის მსხვილი ტოტების სუღვედა იარუსის დამოკლებ-
 მესამე წლის განმავლობაში უნდა მიროტვა ის მცირე
 მოსავლი.

მეოთხე წელი

გასვლა და ფორმირება უნდა ცხარდეს მესამე წლის
 მსგავსად. საწიროა მინიმალური გასვლა. ადელურია,
 ტუ შტამბი დაიხრება ხლის სიმზიმით, რაც შეამცირებს
 ხის ზრდას. ტუმცა, ზოგიერთი სისემტხვევაში
 შტამბი იხრება და ხე აგრჯელებს ზევიტრდას. ასე
 სემტხვევაში შტამბი უნდა მოწიროს უფრო ღვედა, სე-
 დარები ჰორიზონტურ ტოტამდე, ტუმცა მხოლოდ მას
 შემდეგ, რაც ხის ზედა ნაწილი ნაყოფის მოსავლას.
 ხის ზედა ნაწილი არსებულ მსხვილ ტოტებში მოკლ-
 დება მხოლოდ იმ სემტხვევაში, ტუ აუცილებელია ვერ-
 ტიკალურად (გვერდით) მიმართული ტოტის ნაწილები
 მოკლები.

5-20 წლები

როგორც წესი, რამდენიმე წლის განმავლობაში არ უნ-
 და შეეხოთ გვერდითა ტოტებს, რათა მოგვცეს მოსავლი,
 შემდეგ კი უნდა დაწვრილდეს. დაწვრილად (bevel cut) მოწირო
 გააზლიერებს კვირტის სკომას მოწიროს ადგილის გვე-
 რდით, რის შემდეგაც აქალი ტოტი იკნება ნაკლებ ზი-
 რი, ჰორიზონტური ზრდის მქონე. ეს ტოტი ხლის გა-
 მოსავლას მეორე წელს, ხოლო ნაყოფის სიმზიმით ტოტი
 ჰორიზონტურ მდგომარეობაში შენარცუნდება. ტუ
 ტოტის მოკლებას კეტდება ვერტიკალური დაწვრი-
 ლი (vertical stub pruning cut), მოწიროს ადგილის ზემოთ მო-
 კვრები, ამონაყარი იკნება ზიერი და ვერტიკალური
 მიმართულიები, რაც არასასურველია.

გარდა ამისა, ყოველ წელს უნდა მოაცილოთ ხის საწირო და
 ზედა ნაწილი. შეერთიანოთ გვერდითი ტოტი. ხის ზედა ნ-
 აწიროსი არ უნდა იყოს მუდმივი გვერდითი ტოტები. ხის ზე-
 და ნაწიროსი უნდა დარცხმოდ მცირე მსხვილ ტო-
 ტებში. ნაყოფის სიმზიმით ზედა ტოტების დაწვრილად
 შეამცირებს ზიერებას და სიმაღლეს ზრდას.

გაგრძელება იქილეთ შემდეგ ნომერში.

sakmarisi pol ietil enis mul Cis firissigane gamoi Tvl eba Semdegi monacemebis Sej amebi T: kvl is sigane, kvl is simaRI ex 2, da 15 sm x 2 Cafl ul i pol ietil enis sigane.

mcenareTa Camoyal i beba dargvis dro

saqarTvel oSi marwyvis dargvis dro damokidebul ia nakveTis adgil mdebareobaze. samegreel oSi marwyvi unda gadairgas seqtembris Sua ricxvebidan oqtombris dasawyisamde, Sida qarTI sa da gril adgil ebSi ki – gazafxul is dasawyisSi (martis bol odan april is Sua ricxvebamde). Sesabamisad, SesaZl ebel i iqneba samegreel oSi pirvel i mcire mosavl is aReba dekembris Tvidan, ris Semdegac Sedar eb iT Tbil gazafxul is TveebSi mosavl is mocul oba mniSvnel ovnad gaizrdeba. mosavl is aReba gagrZel deba zamTris ganmavl obaSi c im SemTxvevaSi, Tu marwyvis moyvana xdeba saTburSi, pl astmasis gvirabSi an Tu kval i dacul ia qsovil is safar iT im periodSi, rodesac Rami T temperaturanul ze dabal ia.

dRis xangrZl ivobisadmi neitral uri jiSebis mosavl is aReba Sida qarTI Si daiwyeba zafxul is bol os, xol o mokle dRis (ivniSi msxmoiare) jiSebis a – momdevno wl is gvi an gazafxul ze. Sida qarTI is msgavsi havis mqone – gril

suraTi 13. mTvl emare "frigo" nergi (marcxniv), axal i foTI ovani nergi (SuaSi) da "pl ug" nergi (marj vni v).

adgil ebSi gvi an Semodgomaze mcnareebi, rogorc wesi, unda dai faros Cal iT an namj iT, raTa Tavidan avicil oT zamTarSi moyinv iT gamowveul i dazianeba. Cal a, namj a unda moixsnas adreul gazafxul ze da marwyvi ayvavil deba maisSi, msxmoiaroba ki, Cveul ebriv, iwyeba ivni sis dasawyisSi, Ri agruntis SemTxvevaSi, da gagrZel deba mTel i zafxul is da momdevno wl is Semodgomis ganmavl obaSi dRis xangrZl ivobisadmi neitral uri jiSebisTvis.

sargavi masal a

marwyvis mosayvanad SeiZl eba ramdenime saxis sargavi masal is gamoyeneba. yvel aze xSirad iyeneben fesvian Zi rs (suraTi 13). aseTi

mcenare SeiZl eba iyos mTvl emare mdgomareobaSi da foTI ebis gareSe („frigo“ nergebi), aseve aramTvl emare, da foTI ebiani (foTl ovani nergebi). sxva saxis sanerge masal as warmoadgens saCiTil e kasetebSi gamoyvanil i marwyvis nergebi (egreT wodebul i „pl ug“ nergebi); esaa aqtiurad mzardi foTI ovani mcnare dauzianebel i fesvTasistemi T, romel ic kompostTan erTad saCiTil e kasetis mcire zomis uj redSia moTavsebul i. aseTi nergebi yvel aze adre iwyeben msxmoiarobas. maT mosdevs foTl ovani nergebi, mogvianebi T ki – „frigo“ mcnareebi. foTI ovani da „pl ug“ nergebi rekomendirebul i sanerge masal aa marwyvis warmoebi sTvis samegreel os teritoriaze.

„pl ug“ nergebi yvel aze nakl ebad eqvemdebarebian gadargvisas Soks, Tumca imavdroul ad yvel aze ZviradRirebul sanerge masal as war-moadgenen. „frigo“ nergebi rekomendebul ia Sida qarTI isa da Sedarebi Tgril i regione b i sTvis.

gadanergvis dros niadagi unda iyos teniani. garda amisa, foTl ovani nergebi da „pl ug“ nergebi gadargvisTanave unda moirwyas. es xel s Seuwyobs gadargvis Sokis minimumamde dayvanas da fesvTa sistemis ukeTesad Camoyal i bebas. nakveTis Camoyal i bebi sTvis SeiZl eba rogorc weTovani, isezemodan wyal mSxefi sarwyavi sistemis gamoyeneba (suraTi 14).

Zal ian mniSvnel ovania sertificirebul i, j ansaRi nergebis SeZena sando sanergedan. marwyvis

suraTi 14. nakveTis saTanadod Camoyal i bebi sTvis saWiroa marwyvis gadargvisTanave morwyva.

erT-erTi yvel aze seriozul i sokovani daavadebaa anTraqnozi anu varj is sidampl e, romel sac SeuZl ia swrafad gaanadguos erTi Sexedvi Tj ansaRi mcenareebi. daavadeba SeiWreba j iSebis umetesobis varj ze, foTl ebze, ZirSi, yvavil ebsa da nayofze. anTraqnozi SeiZl eba gavrcel des rogorc niadagidan, aseve inficirebul i sanerge masal i dan. marwyvis mwar-moebl ebi, roml ebi c Tavad amravl eben nergebs, dganan inficirebul i sanerge masal is dargvis riskis winaSe, romel ic sabol ood dai-Rupeba. ucxouri sanergeebi dan miRebul i nergebi unda iyos ser-

suraTi 15. marwyvis varj is da fesy-Ta sistemis fungicid i T Sewamvl a Car-gvamde.

tificirebul i da j ansaRi, raTa Tavidan avicil oT arasasurvei i daavadebebi s Semotana.

nergis fungi ci di T damuSaveba

dargvis Semdeg fesvis sidampl is ganviTarebis prevenciis mizniT mizanSewonil ia SiSvel-fesviani „frigo“ nergis an foTl ovani nergis gadargvamde Sewamvl a fungicid i T (suraTi 15). fungicidSi 30 wami dan 1 wuTamde moTavsebiT fesvTa sistemis da Reros Sewamvl a xel s Seuwyobs varj is anTraqnozis da fesvis sidampl is (Colletotrichum acutatum), fitoftorul i fesvis sidampl is da ramdenime sxva niadagi T gadamdebi daavadebis sixSirisa da simwvavis Semcirebas mcenareTa zrdisperiodSi.

mocemul i saxis Sewamvl isTvis saukeTesoafungi ci debis Semdegi kombinaciis gamoyeneba: azoqsi strobini (Quadris an Amistar), romel - sac ereva Semdegi preparatebi:

ciprodinil i+ fludioqsonil i (Switch) da metal aqsil i (Ridomil). TiToeul i fungicidis dozebia: aqtiuri nivTierebis 1,000 wili milionze (ppm) wyl is gammend avzSi. zemoaRniSnul i fungicidibis arqonis SemTxvevaSi SeiZl eba Semdegi preparatebis gamoyeneba: azoqsi strobini, Sereul i 1,000 ppm CAPTAN-Tan, an 1,000 ppm ql orotal onil i (Daconil an Bravo) Sereul i CAPTAN-Tan, rac aseve efeqturia.

SemaRl ebul i kvl ebi s ri gebi s konfi guraci a

marwyvis dargva SesaZl ebel ia sxvadasxva konfi guraci iT, Tumca sasurvei ia orrigiani SemaRl ebul i kval i. orrigiani konfi guraci a mTel i msofi ios masStabi T yvel aze gavrcel ebul i meTodia mcenaris konfi guraci isTvis, SemaRl ebul kval ze marwyvis gaSenebisas (suraTi 16). orrigian sistemaSi rigebis Soris manZil i 30-35 sm-ia, Savi pol i eTil enis mul CiT dafarul i kvl issigane ki – 60-67.5 sm. TiToeul rigSi marwyvis nargavebs Soris daSor eba aseve 30-35 sm-s unda Seadgendes j iSis mi xedvi T. saukeTesoanargavebi ise ganlagdes or rigad kval Si, rom erT rigSi nargavi ganTavsebul i iyos meore rigSi nargavebs Soris si vr-cis gaswvri v. manZil is saTanadod dacva xel s uwyobs mcenareTa Soris haeris saTanadod moZraobas, rac amci rebs xangrZl ivi periodiT svel i mdgomar eobis Sedegad foTl ebi s daavadebis ganvi Tarebis safrTxes. rigebis Soris si vr-cis sigane unda iyos 60-67.5 sm-is fargl ebSi.

suraTi 16. marwyvis moyvana orri gi an SemaRl ebul kval ze.

სურათი 17. ივნისში მსხმოიარე ქისპირველ ჯრდპირველ ველს, სერულ რიგში.

ნარგავების კონფიგურაცია სერულ რიგის სახით

მრავალწლიანი მოკლე ძრის (ივნისში მსხმოიარე) ნარგავის ქისპირველ და ჯრდპირველ ოს სედარებტი გრილ რეგიონებში რეკომენდებული დარგვის სისტემაა სერული ვიობა. ეს სისტემა გულს ხმობს რიგში ნარგავის ნერგებს სორის 45 სმ მანძილს და ცვას, რიგებს სორის მანძილი კი 120-130 სმ-ს უნდა შეადგენდეს. ჯრდპირველ ველში მტილანად სავეგეტაციო უნდა იყოს. მთავარი ნერგის დანა უნდა მოცილდეს ნარგავი-ტარებულ ვივალზე. ამის სედეგად

მცენარის მთელი ფოტოსინთეზის ენერჯია გადავა ახალი ფოთლის და გარტხმული ორთხარმოკმნაზე. ვივლი მთავარი ნერგი ხარმოკმნი მრავალ გარტხმული ორთხ, რომლებიც ჩამოვალზე ბეზენ ახალი მცენარეებს. ახალი მცენარეები გამოიჩინებენ ფესვებს და შეავსებენ სერული რიგის დამატებითი ნარგავების სავეგეტაციო სეზონის განმავლობაში.

იდეალურ შემთხვევაში სემოდგომის დასაწყისში ტვიხალი მცენარეები ტვიხარეზება მთელი ნაკვეთი. ტიხარეზული რიგის სიგანე არ უნდა აღემატებოდეს დაახლოებით 60 სმ-ს, რათა შესაძლებელი იყოს მომდევნო ველის ნაყოფის იოლად დაკრეფა (სურათი 17). ნარგავის ულვაშების განლაგება შეიძლება რიგის სასურველ მდგომარეობაში, ფესვების გამოჩენამდე. ახალი მცენარეები, რომლებიც ჩამოვალზე ბეზენ გარტხმული ულვაშზე რიგის სიგანის 60 სმ-ის გარეთ უნდა განთავსდნენ ისე რიგში, რათა იკამოირონ ფესვები, ან მოხდეს მათი ამოჩენა, თუ სერული რიგი ჯალიანად იტვირთება. ნარგავებს სორის დაახლოებით 15 სმ დასორება უნდა შენარცუნდეს. რიგებს სორის სიგანე უნდა იყოს დაახლოებით 60 სმ მოსაველის არევის ხელშეწყობად.

გაგრძელდება იქვე შემდეგ ნომერში.

P.S. ვინამდებარე სტატიების გამოცემა შესაძლებელია გაცხადდეს ამერიკის სერტებულ სტატიების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) მიერ გაწეული დახმარების სედეგად. დოკუმენტი სემუსავებულია USAID/NEO პროექტის მიერ დამსახურებული ებების გატვირთვით სურათების სტატიების არ გამოხატავს ამერიკის სერტებულ სტატიების საერთაშორისო განვითარების სააგენტოსა და ამერიკის სერტებულ სტატიების მთავრობის მოსაზრებებს.

საყურადღებო

მეგვერეთა ოქსი ვარლიდან

უნიკალური ფოტოსურათი, რომელიც შესახებ გვინდა მცირედენი ცნობები მოგაწოდებთ 1914 წელსაა გადაღებული ახალი ანდელი ახალი სოფელი (ვიარლის მუნიციპალიტეტი). მასზე გამოსახულია მეგვერეების მთელი ოქსი, ტანაც ვევის კეტების პროცესი.

მასზე არბეზდელია კურტანი ჯეების ოქსი. კონკრეტულად კი ისაა კურტანი ჯისა, რომელიც ახალი ბეზისაა ისაკოს ეზადნენ. ისაკო ფოტოზე მარჯვნიდან მეორედგას (აქვია ტრადიციული გარტველი გლექაცი ხელის ოსის საგარეო ტანისამოსი). მისი სახელი, მისავე ჯურგსუკან, დაახლოებით 3000 ლიტრის მოცულობის ვევიზე მიუერთდა ნახსირით. მარჯვნივ დგას ვანი კურტანი ჯე, მის შემდეგ, როგორც არინისა დგას ისაკო კურტანი ჯე ხოლო მის გვერდით კი დასახლისი ანა, რომელიც ახალი ატაბულია ჰიავს ბავსვი – ანთონ კურტანი ჯე, მარჯვნიდან მეოთხე კი გიორგი კურტანი ჯეა. თავი ფოტოს ტარიზზე, კეტების პროცესი ნაყოფის ვევიზე ტეტრადმიწერილი ველი მეთველებს. რომ არა ეს მიწა ვი, ცენტრის უცნობი იკნებოდა სურათის გადაღების ვუსტი ტარიზი...

ერთი სეხედვიტიკნება სტაბელური ება, რომელიც კეტების პროცესი ნაყოფის ტარიზიან ვევის, რომელიც სამფეხა მაგიდაზეა სემოდგომის, კუსლი არა აკვს. ტუმცა, მოვლილებული არკული დროიდან, ცენტრის უკუსლი ვევი ბეზი მზადებოდა, მაგრამ საკმისაა, რომ ამგვარი მაგიდა მეგვერის ერთგვარი დანადგარია, რომელიც სასაყვს სპეციალური ნახვრეტი (ტვლი), რათა ვევის სენებისას მეგვერემ მსენებარე ვურველი ამგვარი მაგიდაზე სემოდგას, ხოლო ვევის კუსლი კი ხსენებულ რიობში მოეყვანეს. ამგვარად მსენებარე ვევი დაცულია ვაყვევი სანგან, რადგან იგი სტაბილურადაა გამაგრებული მეგვერის მაგიდაზე. ამრიგად ვევის კეტება მთის მორგვე ვიეზება, გრძელდება სპეციალური, სემარული მაგიდაზე, როგორც სურათზეა ნაცნობი დასრული დეზამი ვაზე.

ორ ვოცოზე, რომელიც კეტება მეგვერის ესაა დაუვია, დაფარებულია აკვს მცენარის დიდი ჯომის ფოთლები. ამისათვის იყენებდნენ ბურას (Petasites) ფოთლებს, რომელიც გარტი-ხაქესი „ბორხენასა“ ეზახიან. ეს კი მისათვის კეტებოდა, რომ თუ ვევისა თუ ვოცოს მსენებლობა რიგი მიზეზების გამო დროებით ვიდეზობოდა, მუსაობის გაგრძელების დროს, ვევის ის ადგილი, სადაც სევიეტი-

ლიიომისი სენების პროცესი, ზედმეტად არ გამოშრალი იყო და მას აქლად დასენებულ იქნა ადვილად მიეღო.

კურთანი ზეების გვარი ყვარელში იმერეთიდანაა. სასახლეები, სადაც ისინი დღემდე რტუბანსი ცხოვრობენ. ამ ადგილს ადგილობრივი მოსახლეობა „კურთანი ზეების უბნად“ მოიხსენიებს. ამ გვარის წარმომადგენლები აქლად – სოფელში მეთუნეობას დღემდე მიჰყვებიან, ტუმცა, ისინი ზირითად ტონეებს ამზადებენ, მაგრამ აქლად ოვარსული – სიზოგიერთი მათგანი ღვერებსაც ამზადებდა. სამუხაროდ, ბოლო პერიოდში ღვერზე და ღვერის რვინოზე სეკმნილ მარასერიოზულ მადახსირად გულგრილ მადამოკიდებულ ებამ მოსახლეობის, მერვინეებისა და რაცყველ აზე დასანანია – ხელისუფლების მხრიდან აქლად სოფელში სინამრეველობის ისეთი მნიშვნელოვანი დარგი, როგორც მეღვერეობაა, ტიტყმის მტილანად ცალკა. ტუმცა ზალზე სვიათად, მაგრამ ადღემდეა სესაზღებელი დამზადდეს ღოცო და ღვერი. ის, რომ აქლად სოფელში ყველა ზომის ღვერი მზადდებოდა, წინამდებარე სურათიდანაც ნათლად მოცანს, სადაც რტდრულად ვხედავთ მეღვერეების მერაქლად დამზადებულ, ტუ დამზადების პროცესში მყოფ ღოცოებს, რომელთა მოცულ ობადა აქლად ოები 70-დან 120 ლიტრამდე მერყეობს. და ასევე დიდ მოცულ ობის ღვერს, რომელიც, როგორც ზემოთ არჩინის, სადა აქლად ოები 3000 ლიტრის მოცულ ობისაა.

ზოგად ღვერის კეტება, დაწყებული საღვერეთის მოზიებით, მოზიდვით, დახარისხებით, მოვლის პროცესით, ღვერის ასენებით, გამოშრობითა და გამოვლით, მადრტული პროცესი და მოიქვოს გამოცდილი ოსტატის ხელს. ამ საყმეს გარკვეული რისკი აქლად ავს გამოშრობისა და გამოვლის პროცესში...

ამ მადრტული პროცესის შესახებ რტობსაინტერესო ცნობები მოცულ იქნა სვი – „მასალები საღრტველის სინამრეველობისა და ხელისუფლების ისტორიისათვის“. აკად. ი. ჯავახიშვილის საერთო რედაქციით, 5 თმად. ტომი II, ნაწილი I, მერურული ეობა. ტბილისი, 1979.

წინამდებარე ფოსურათი, რომელიც, როგორც არჩინის, უნიკალური ხასიათისაა, კიდევ რტხელ სუვამს ხაზს იმ ფაქტს, რომ მეღვერეობის საღრტველობის ზალზე ხანგრძლივი დარც მადრტული მნიშვნელოვანია

– უყვეტი ტრადიცია აქლად ავს, რაც სინამრეველობის დარგის უნიკალურ ობაზე მერყეობს. ეს დარგი მამიდან სვილზე და სვილსვილზე გადამოდა და ისე მოარწია დრეანდელ დღემდე, რასაც ზალზე კარგად გადმოცემს ცვენს მერ მოზიებული ისტორიული ფოსურათი.

*გიორგი ბარისაშვილი
მცხეთა 2013წ.*

სექტუალური ტემა

„ვაზი კურტხელში“

მერვინეობის საღრტველობის ოსი ოდითგანვე პრიორიტეტული დარგად იქნა ებოდა, მაგრამ ყურზნის სანაღრტველობის ორვინის დამზადება და მასთან რტად სხვადახვა ხელის კონცენტრაციის წარმოება არასდროს ყოფილა განვითარებული. ეს საკითხი დრითი დრესული უფრო აქტუალური ხდება და განსაკუთრებული აყენტი ნატურალიური, ეკოლოგიურად სუფტა, არაგენმოდირებული კვების პროდუქტის წარმოებაზე კეტდება. ბავსვტა კვების პროდუქციის ღვერის უზრუნველყოფა ხომ მტილანად საზრვარგარეთიდან სემოსული პროდუქციაზეა აგებული.

რადსამალია და საღრტველობის მერენახეობისა და მერხილებების ამ ჯერკიდევ აუტვიხებელ დარგის უზარმარი პოტენცილი გააცნია, მაგრამ დრეს ღვერისა მიმდინარე

როგორც პოლიტიკურმა, ისე ეკონომიკურმა პროცესებმა დარგს ვერა და ვერ შეუკმნეს საწარმოების, ვერ ხერხდება გლერ-ფერმერული მერუნეობის ფეხზე დაყენება. დრეს

გლერმა არჩის, სოფლის მერუნეობის რომელიც დარგს მოკიდოს ხელი. საყმე იგამდეს კი მივიდა, რომ ზოგიერთმა მადრტული ვენახი და ხელი ის ბარებიც კი გაცხა. სწორედ ასეთი ფაქტების სიმრავლემ და გლერმა ამგვარმა ყოფამ განპირობა რტმანეტს დაკავსირებოდნენ სხვადახვა პროფესიის ადამიანები: ყოფილი მრინავი რუსი ანგვარაზე, უმარესი კვალიფიკაციის ბიბლიოტეკარი და ბიბლიოგრაფი ომარ სოტაშვილი და ფინანსისტი ტემურაზ პეტრიაშვილი. კონსულტანტების სახით მადრ

omar
SoTasvili

მრავალი მეგობარი ამოუცდა გვერდსი. მრავალი ტვიანი მუსაობის სედეგად სემუსავდა საინტერესო პროექტი – „ვაზი კურთხეული“.

როგორც პროექტის ერთ-ერთი ავტორი Omar SoTasvili განმარტავს, პროექტის იდეა ბატონ რუსლანს ეკუთვნის და მისი მიმართულიება უაღრესად კოლორატის ვარმოებას მოიკვებდა. ცვენ დავინახეთ, რომ ეს თემა უფრო მასტაბური იყო და ამას ერთი ან ორი ადამიანი ვერ შევძებოდა. მიტუმეთეს, რომ ყველა მიმდებარე საკითხს თავისი ეკონომიკური გატვლია და მათემატიკური ანალიზის სურდებდა, ამიტომ საკონსულტაციოდ მრავალი ადამიანი მიმართეთ. სიმართლე გითხრათ, ბატონმა თეიმურაზ პეტრიაშვილმა ამ საკმისული დაგულიცაა. ბატონი რუსლანის დიდი მონდობით დავუკავსირდით სოფლის მეურნეობისა და სხვა დარგის სპეციალისტებს: ეკონომისტებს, ფინანსისტებს, მედიცინის მუსაკებს, დიეტოლოგებს და, თქვენ ვარმოიდგინეთ, მსენებელინჯინრესაც. ყოველივე ამის სედეგად გამოყალიბდა აზრი, რომ უნდა შევქმნილიყოს საბაზისო, მარალტეკნოლოგიური მანკანა-დანადგარებიტარწურვილი სავარმო, რომელსაც ეკნებოდა რეგიონული ფილიალები და ორიენტირებული იკნებოდა არამარტო ყურზნის ვენის, არამედ ხილკენკროვანი, ნატურალი, არაგენმოდირებული მასალებისაგან ხილფაფების, ჯემების, კონფიტურების, პასტების და სხვა მასალების გადამამუშავება-დამზადება-რეალიზაციამდე. თუმცა ზირიტადი აკენტი მაინც ყურზნის ვენზე გვეკნებოდა გაკეთებული, რადგან ვიცით, რომ ვაზის იმჯისტა სორის, რომლებიც საყარტველი ოსია გავრცელებული, მრავალი მატგანისამკუნალი ოტვისებისაა. ცნობილი

ფაქტია, რომ დიდი სამამული ომის სემდეგ საყარტველი ოსი გამოუსვს ყურზნის ნატურალი ვენის რამდენიმე ნიმუში და იგი ბავსვტაკვების რაციონსი შეიტანეს. სედეგამი ვივრეთის, რომ ამასმელამინიმამდე დაიყვანა ბავსვტა სორის ტუბერკული ოზისა და რაჟიტიტდაავების სემტხვევები, რადგან ვენი ადამიანის ტვის მეტად საწირო დვიტამინს შეიცავდა. ეს პროდუქტი მოვრდილებსი დიდი პოპულირობისარგებლობდა.

გარდა ამისა, პროექტის დიდი პოლიტიკური დავირტვაცაყვს, რადგან მისი განხორციელების სემტხვევასი ცვენ სევკმნიტუამრავსამუსაო ადგილს, რიტაცატასობიტადამიანი დასაყმდება. მათეკნებატაბსოლუტური გარანტიები სამსაყურის სტაბილირობისა და ვარმოების ზრდის პროცესში მათი სემოსავლების ზრდისა. აყვეარუნდა დავგავიყვდეს, რომ ბავსვტაკვება მტელსმსოფლიოსი ვამყვანდარგადაა რიარებელი. ამიტომ სვორად დავგემილი მენეჯმენტი, პედიატრებისა და ბავსვტაკვების სპეციალისტთა მიერ ერთობლივად სემუსავებული რეცეპტურიტ დამზადებული საკვები პროდუქტები, რომელსაც სათანადო რეკლამით მივავოდებთ მომხმარებელს, შეუძლებელია ყარტული მავარამარიტვისოს. ცვენ იმედას გამოვტყვამთ, რომ გამოსვებული პროდუქციის მარალი ხარისხი ტვალსი საკემიკნება, ხოლო ფასი – ყველას ტვის ხელმისაწვდომი.

– ბატონო Omar, თქვენი პროექტის განხორციელების პერსპექტივამ რას გვთვით?

– პროექტის განხორციელების პერსპექტივამე თუ ვიმსჯელებთ, ეს მართლაც დიდი საკმეა. გვეყვანასი ამ რესურსის გამოყენებლობა დანასულია. ეს მტილიანად აუტვისებელი დარგია, სადაც უზარმარი პოტენციალი დევს. ამ საკმესი ცაერთვებანი მეცნიერები, ტეკნოლოგები, შეიკმნება სათანადოდ ევარწურვილი ლაბორატორიები. რაც მთავარია, შეიკმნება სავარმოები, სადაც სოფლის მოსაყლიეობას მოვეული ხილისა და სხვა მოსავლის გარანტირებული გაყიდვა შეუძლებელია, რაც ხელს შეუწყობს ხილის ვარმოების ზრდას, დაინტერესებს ფერმერებს გააწონილკენკროვანი მენარეების

სხვადასხვა სახეობის ბარები და ამიტკი დეფროგარდონ ტავიანტი სემოსავალი. პარალელურად რეგიონებსიც გაიყვანება მცირე ყარხნები, სადაც დასაყმდება ადგილობრივი მოსაყლიეობა. საკითხი ამჟამად საყელი მუიფო სტრუქტურებს ეკნება დასამუსავებლი ადამიანის სემტხვევაში, თუ ცვენ მხარსი ამოგვიდებანი და ამკეტილ საყმეს ეკნება პერსპექტივა, დარწმუნებული ბრზანდებოდეთ, მაყსიმუმ 3 წლის სემდეგ ბევრი საყლიეობა და სიკეთეს ნახავთ.

– ბატონო თეიმურაზ, პროექტი მართლაც აკტუალიურია, ფაქტია, რეალურ საკმესთან გვაყვს საკმე, თუმცა თანხის მოკლებას სადაპირებთ, როგორ ფიგრობთ, ამოგვიდებანი გვერდის სამთავრობო სტრუქტურები, ან ყარტული ბიზნესმენებთან თუ გვინდათ კონსულტაციები?

– როგორც ცნობილია, დრეს საყარტველი ოსი ორი დე ფირმა თუ ავარმოებს სოფლის ნავარმის რეალიზაციას. ისინი სემოფარგული ნიარიანი ვივრო რეგიონული პროდუქტების დამზადებელი. ისეთი მკლი ავრი სავარმო, როგორც ცვენ ვეგმავთ, მოიკავს მტელ საყარტველი ოსდა ეწვიარ გვეყარება, რომ იგი ნელი-ნელი აქერყარტული ბავარსაი ტვისებს და სემდეგ საზრვარგარეტაც მიაწვევს ვარმამებას. რატყვანდა, საყელი-მუიფოს ცარევის გარეშე (ყველი სხმობ ფინანსურ დამარებას) ამ პროექტის განხორციელებას შეუძლებელი იკნება. ცვენ მოვსინჯეთ რამდენიმე პირთან არნი სნული საკითხის განხილვა, მაგრამ ჯერჯერობით კეტილი სიყვების გარდა რეალური ნაბიჯი არ გავადგმულია. მე კარგად ვიცნობ უცხოელი ბიზნესმენების მიერ საყარტველი ოსი განხორციელებ

Teimuraz
petriashvili

bul i investiciebis Sinaarss da, gul axdil ad rom giTxraT, mainc da mainc sikeTes ver vxedav, verc xal xis dasaqmebis da verc produqciis nairferovnebis mxriv. kargad vicnob kaxeTis regions da vici, ra xdeba iq. yurZnis zogierTi j iSis garda Cabarebis fa-

si 40-50 TeTrs ar scil deba. es im SemTxvevaSi, Tu yurZnis xarixsi umaRl esi standartebis sferoSia moqceul i. forsmajoris SemTxvevaSi mosaval i Tu gafuWda, gl exs zaral is anazRaurebis arainari garantia ar aqvs da Tu samTavrobo struqturebi ar daexmarnen, isini mZime mdgomareobaSi vardebian. Cvens SemTxvevaSi vinaridan Cvens sawarmos eqneba Sesabamisi struqturebidan mxardaWera, fermerisaTvis gasagebi xdeba, rom igi Rebul obs garkveul garantiებს, raTadroul adaiRos mosaval i (grafikis mixedviT) da miiRos stabiluri Semosaval i. sxva SemTxvevaSi ki mas ecodineba, rom Cven SevecdebiT zaral is anazRaurebis formebis gamonaxvas da maTTvis es sawarmo gaxdeba garanti im ndobis aRdgenisa, rac dRes dakargul ia investorsa da meurnebs Soris.

Cven Cveni regionul i filialebis daxmarebiT SevecdebiT sofl is meurneobis mraval i miviwyebul i dargis aRdgenas da SevTavazebT fermerებს, raTa maT aRadginon dRes iseTi ar amogebiani xil is moSeneba, rogoricaa: marwyvi, xendro, mocvi, Sindi, mayval i da sxva j iSebi. win aris wamosavevi l amis gadaSenebamdesul i msxl is, gargaris, ql iavis da sxva amdagvari xil is baRebis aRorZineba. Cveni dakveTebi regione bis

SesaZl ebl obebis mixedviT iqneba Sesrul ebul i.

kargad viciT, rom sofl is meurneobis aRorZinebaSi ukanasknel i 30 wl is manZil ze moqmedma saxel mwifo struqturebma sakmaod seriozul i Tanxebi Cades. Sei qmna mraval i programa, magram j erj erobit cal keul i SemTxvevebis garda Sedegi ar Cans. amitom gl exTa didi nawil i moawyda qal aqs da isic momxmarebel i da ar amwarmebel i gaxda. gadaxedeT Cvens bazrebs, maRazi ebs. isini ZiriTadad qveynis garedan Semotanil i gaurkvevel i xarixsis produqci iTaa gaj erebul i da biuj ets milionobit l ari akl deba. Cveni sawarmo am probl emis gadaWraSi mTl i anad Tu ara, nawil obriv mainc Tavisi tyvasityvis. es imaSi gamoixateba, rom Semdgom etapze gavxsniT safirmo maRazi ebs, sadac umaRl esi xarixsis produqcia iqneba gamotanil i.

- ki, magram, Tu gl exoba qal aqSi yi dva-gayi dvi T sakmaod seriozul Tanxas Soul obs, mas rogor daabrunebT sofl ad?

- qarTvel i adami anis genSi miwis siyvarul i odiTganve zis. me erT rameSi dageTanxmebi T, rom aq Camosul i gl exi, romelic vaWradiqca, ful is garkveul nawil s agzavnis sofl ad. probl emis Seswavl am ki gviCvena, rom am ful is ZiriTadi nawil i sofl ad mis mfl obel obaSi arsebul i nakveTis damuSavebas, mosavl is moyvanas, dabi navebas da sarealizaci od gamzadebas xmardeba. amitom Tuki maT SevuqmniT iseTpirobebs, rom eqnebaT garanti ebi sakuTari produqciis real izaci isTvis, darwmunebul i brZandebodeT, rom erTi wl is Semdeg es oj axs mowyvetil i aTeul aTasobit adami anis aucil ebl ad daubr undeba sakuTar keras. e. i sofl ad dRes raime Tanxis gamomuSaveba mraval probl emasTan aris dakavSirebul i da am probl emis gamosworeba mxol od am gziT SeiZl eba.

- batono omar, es sakmaod Zvi-radRirebul i da Sromatevadi proeqtia. sad apirebT mis ganxorciel ebas?

- Cven viciT, rom saxel mwifos mier miliardi l aria gamoyofi-

l i sofl is meurneobis aRorZinebisaTvis, aseve cnobil ia, rom saqarTvel os mTavroba aseTive raodenobis Tanxis Cadebas apirebs am saqmeSi, amitom darwmunebul ebi varT, rom samTavrobo struqturebi garkveul i ndobit moekidebian aRniSnul proeqts. ra Tqma unda, muSaobis procesSi mraval sakiTxSi koreqTivebis Setana dagvWirdeba, magram mTavaria saxel mwifom Tavisi politikuri neba gamoTqvas. Cven kaxeTis zonaSi 2 raioni gvaqvs moniSnul i. erTi ki gvj era, rom Cven proeqts namdvil ad aqvs momaval i da imeds gamovTqvamT, rom saxel mwifos Sesabamisi struqturebi dainteresdebian da Tanadgomas aRmogviCenen, mit umetes, rom sofl is meurneobis saministros bevrma wamyvanma special istma dadebitad Seafasagi.

- batono rusl an, Tqven CemTan saubarSi ganacxadeT, rom samTavrobo struqturebis Carevis gareSe mcire-fermerul i meurneobis aRorZinebas am etapze perspeqtiva ar eqneba. ras gul isxmobdit?

- diax! Cven vgul isxmobT, rom dRes saxel mwifom am saqmeSi unda

ai Ros iniciativa dagadagas arordinarul i nabij ebi. am nabijebis Sinaarsi iqit unda iyos marmartul i, rom sofel s daubrundes mis macxovrebel i da, rac mTavaria, adgil ze damagrdes axal gazrdoba. mraval i qveynis gamocdileba gviCvenebs, rom im qveyanaSi, sadac (rogorc Cvens proeqtsia mitiTebul i) produqciis is marmartul ebebi aris ganvitarebul i da warmoeba maRal donezea dayenebul i, saxel mwifo biuj eti

უდიდესი ფულადი ტანხები ტივსება. აგრეთვე რამეც უნდა გავითვალისწინოთ: ტურამკვეყანასი ტურისმიცაა განვითარებული, მაშინ ყოველი ტურისტი, რომელმაც დაგემოვნა საკარტველი ოსი დამზადებული პროდუქცია, თავისდაუნებურად ხდება რეკლამატორი. დიდი იმედი გვაქვს, რომ ცენი პროდუქციის გარკვეული ნაწილი მოხმარდება საქარისონაწილს, სპოლიციონს სამსახურებს, მგზავრთა გადარყანის ისე დარგებს, როგორცაა სარკინიგზო და საარყაციონი ტრანსპორტი, გარდა ამისა, ბარსვთა სახლიც, სპარტიმროებს, საარადმყოფოებს და სხვარმარალ ასეე ობიექტს. ბარსვთა კვების პროდუქტთა გამოსვების საკითხი მარალ მეცნიერულ დონეზე იკვება გადარყვეტილი და დარმუნებულის ვარ, რომ იგი სერიოზულ კონკურენციას გაუწევს საკარტველიდან სემოსულ პროდუქციას, რადგან არსისნული საარმო

(იგივე ტირმა) იქი ევა აბსოლუტურ გარანტიას, რომ მისი პროდუქცია იკვება ეკოლოგიურად სუფთა, ჯანმრთელი ობიექტის საფრთხე და არაგენმოდირებული, ამიტომ მისი რეალიზაცია არ უნდა გავივირდეს. და ბოლოს, სარმების სემტხვევასი ცენ არ ვიკვები ტონოპოლი სთები, რადგან რეგიონული ფილიალების დარმარები ტმოგვე-

ცემა სასულიცა გამოვოტ ტანხები და დარეხმაროტ მცირე საოჯახო საარმოების სეკმის მსურველს. ცენ გრინდა ვტხოვოტ სახელმწიფო სტრუქტურებს, რათა მათი დარმარები ტარვოტ გარკვეული ორგანიზაციები და მათ სორის ბანკებიც, რომელთაც ვტხოვოტ 3 წლის მანჯილზე გარცენ გრჯელ ვადიანი და დარალ პროცენტიანი სესხები. ამარვე საკმესი სასურველი იკვება კარბატ სადარვევო კომპანიები. ასევე ვიმედოვნებ, რომ პროექტის სარმების სემტხვევასი მისი საკმარობი ტდარტერესებას გამოიკენი სხვადარსვა დარგსი მომსარვე მეცნიერები და გამოგონებლები, რომლებიც დარგვეხმარებანი სეკმნარტ სარმოების არამარტო ახალი ტეკნოლოგიები, არამედ ისეეეე პროექტები, რომელთაც დარმარები ტსეაჯილებელი იკვება დარიცვარტ როგორც ვრალ დიდობისარგან, ისე სეყვისარგან ფერმერული მეურნეობები.

დარალ ანსებულის საკვები ფერმერული მეურნეობის რენტაბელი ობის განმსარჯველიცა

ცხოველიცა პროდუქტიული ობის ჯირითად მარვენებლებს საკვები, მისი ხარისხი, რაციონის ენერგეტიკა, მინერალური ნივთიერებების და ვიტამინების რადენობა განმსარჯველს. როგორც ვესი, საკვების ხარისხი რაც უფრო დარალიცა, მით ნაკლებ პროდუქტიული ობას უნდა ველოდოტ ცხოველისარგან. უარისხო საკვები

საკვებ სარმოება საკარტველი ოსოფლის მეურნეობის ერთ-ერთი ტრადიციული და მნიშვნელოვანი დარგია. განსაკუთრებული მარალიცა მისი მნიშვნელოვანი სასარსარტო, ეკონომიკური, ეკოლოგიური და სოციალური პრობლემების სარმების ტგადარყვეეეად. იგი სარმოდგენს მეცხოველები ჯირითადი პროდუქტების სარმების გარჯდის და ხარისხის გარმჯობესების უმნიშვნელოვანეს სფეროს. საკმარისი არის სნოს, რომ მეცხოველები პროდუქტების ტვიტრირებულების 65-75% საკვების რირებულებად მოდის.

განმსარჯველს მისი დარალ მონელიცა დობას, არის სნება ენერგის ნაკლები რადენობა, საკვები ერთეულიცა და კვები ტირირებულების 1,5-ჯერ ნაკლები რადენობა ხარისხიან საკვებ ტან სედარები ტ. საკვების დარმარების მოცულობა ტითოეული ფერმერული მეურნეობასი საკვებ სარმოების უჯრუნველი ყოფის ჯონალური ტარისებურებების სესაბამისად ცხოველ-ტარადენობისა და მათი მოსალოდნელი პროდუქტიული ობის მიქედვიტ განმსარჯველიცა.

საკვების დარმარების ტეკნოლოგიის მარსარტებლები დან გარმომდინარე, ტუ მწვანე მარის ყუარტიანობას 100%-ად მივიკნევოტ, საკვების დარმარებისას ყველაზე ნაკლები (10%) დანაკარგი ბალახის ფევილის დარმარების სემტხვევასი არის სნება. სენაჯის დროს დანაკარგები 15%-ს სეადგენს, მოტიბულიცა ბალახის, მინდვის პირობების სრობისას ტარის ყუარტიანობის დანაკარგი 50%-ია, სილის დარმარებისას – 40%. საკვებ ტან მარმარტებასი ცხოველ ტარ პროდუქტიული ობა ასეეეე: მწვანე საკვები ტკვებისას – 100%, სენაჯი ტკვებისას – 78%, სილის დროს – 67%, ტივი ტ – 54%. საკვების გარლიცა

na cxovel Ta produqtiul obaze sakvebis xarisxiT ganisazRvr eba. umaRI esi xarisxis sil osiT kvebisas wvel adoba dRe-RameSi 15-16 kg Seadgens, saSual o xarisxis sil osiT kvebisas – 9-10kg., xol o dabali xarisxis sil osis dros – 5-8kg. saSual od dRe-Ramuri wonamati Sesabamisad 906, 840, 750 grams Seadgens. dabal i xarisxis sil osiT kvebisas miReba 80-85 tona rZe, TiviT kvebisas – 170-180t.; senaJiT kvebisas – 100-110t. pirveli kl asis Tivis gamoyenebisas SesaZl ebel ia wl is ganmavl obaSi mi viRoT 3500 kg. rZe, meore xarisxis dros – 2500 kg., xol o mesame kl asis dros – 1600 kg. sxvadasxva xarisxis sil osis gamoyenebisas monacemebi Sesabamisad 3000; 2000 da 1200kg. Seadgens. mocul obiTi sakvebis maRal i xarisxis maCvenebli ebis SemTxvevaSi koncentrirebul i sakvebis damateba saWiroa wvel adobis 7-8 kg-dan. imi saTvis, rom uzrunvel vyoT potenciurad 15kg. naweli, saukeTeso xarisxis mocul obiTi sakvebiT (Tiva) kvebisas saWiroa 2kg. koncentrirebul i sakvebis damateba, xol o kargi xarisxis TiviT kvebisas igi 3kg. Seadgens. saSual o xarisxis dros – 4kg.

regionul i pirobemis Taviseburebi dan gamomdinare, rZis warmoebis sezonurobis Sesabamisad (zafxul is periodSi wl iuri rZis warmoebis 55-60%) didi mniSvneloba unda mieniWos meurneobaSi mwane konveieris organebas, cxovel Ta sul adobis mwane sakvebiT regul arul (rogorc raodenobrivi, aseve xarisxobrivi maCvenebli ebiT) uzrunvel yofas. praqtikul ad mwane konveierSi CarTul i unda iyos 5-6 kul tura – mindvris kul turebi, naTesi mraval wl ovani bal axebi da bunebrivi sakvebi savargul ebi. Cveul ebriv, cxovel Ta moTxovnil ebis dakmayofil eba mwane sakvebiT ukeTes SemTxvevSi ki 55-60%-s ar aWarbebs. adreul periodSi, tradiciul ad adre gazafxul ze, mecxovel eobaSi gamoyeneboda saSemodgomo kul turebis (Svria, Wvavi, xorbali da sxva) naTesebi mwane sakvebad. marTalia, maTi gamoyenebis xangrZl ivoba mokle

periodiT Semoifargl eboda da miRebul i sakvebis kvebiTi Rirebul eba dabal i iyo (1 sakveber Teul ze modis 80-85 gr. monel ebad proteini), Tumca sakvebi kul turebis aRniSnul i sqema saSual ebas iZl eva baguri kvebis Semdgomi periodi nakl ebad SesamCnevi iyos wvel adobis kl ebis Tval sazrisiT. sayuradRebo perspektivad unda CaiTval os kul turaTanarevad Tesva. igi saSual ebas iZl eva mwane masis mosavl ianoba gazar dos 15%-iT da 7-8 dRiT adre miRebul i iqnes mwane masa. kul -

l os wivana, mdel os mel akuda da sxva, SerCeva moxdeba regionul i pirobemis gaTval iswinebiT). bunebrivi saTibebisa da saZovrebis racional urad gamoyenebis mizniT maTi movla, sasubebiT gamokveba, bal axebis SeTesva (sacac es saWiroa), sakuTari Tesl is warmoebis uzrunvel yofa, saZovarTbrunvisa da saTibbrunvebis danergva aucil ebel ia. cdebiTa da mraval wliani praqtikiT damtkicda, rom bunebrivi sakvebi savargul ebi iafi sakvebis miRebis saSual ebas da mecxovel eobis produq-

turaTanarevad Tesvis dros izrdeba ar amarto miRebul i sakvebis asortimenti da raodenoba, aramed mniSvnelovnad umj obesdeba yuati anoba da monel ebadoba. aRniSnul is saukeTeso saSual ebas warmoadgens saSemodgomo kul turebiSi parkosanTa (soia, vigna, dolixosi) SeTesva. igi saSual ebas iZl eva mniSvnelovnad gazar dos miRebul i mwane sakvebis xarisxi da cxovel Ta proteinis saWiro raodenobit uzrunvel yofa.

naTesi mraval wliანი sakvebi bal axebi da bunebrivi sakvebi savargul ebi mwane konveieris sistemaSi sakvebis miRebis mniSvnelovn rgol s warmoadgens. fermerul i meurneobis SesaZl ebl obis gaTval iswinebiT naTesi sakvebi bal axebiT dakavebul i farTobi 45-50%-mde SeiZl eba aviivanoT (parkosnebi dan ionja – 75-80% da esparceti – 20-25%, marcvl ovnebidan – saTitura, mraval saTibi koindari, mdel os timoTel a, mde-

tiul obis rentabel obis matebis SesaZl ebl obas warmoadgens. saqarTvel oSi bunebrivi saTibebisa da saZovrebis bal axnaris mdi dari fl oristul i Semadgenl oba saSual ebas iZl eva sul mciregaormagdes mosavl ianoba, amaRI des damzadebul i Tivisa da saZovrul i sakvebis xarisxi.

cxovel Ta mwane sakvebiT uzrunvel yofis mizniT warmoebul i yvel a saxis teqno logiuri samuSaoebi winaswar saWiro gaangariSebas efuZneba, sakvebi bal ansis xarj vitnawil Si jogis moTxovnil ebi dan gamomdinare, xol o Semo savl iTnawil Si – sakvebis miRebis saSual ebebs. saZovrul sakvebeze moTxovnil eba ganisazRvr eba sxvadasxva saxeobi sa da xnovanebis cxovel is Sesabamisad. Tu fermerul meurneobaSi ar aris sakuTari saWiro monacemebi, SesaZl ebel ia igi aviRoT normatiul i monacemebi dan. pirveli rigSi unda gaviTval iswinot monawel is geg-

მიური მონაცემები, ცხოველთა დრე-
რამური მონაცემები და ცოცხალი მონაცემები.
საზოვრული მონაცემები გაანგარიშებულია
საზოვრული მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.
პროდუქტიული მონაცემები გაანგარიშებულია
საზოვრული მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.
მონაცემები: მსხვილი რქოსანი პირუტყვისათვის
1კგ. მონაცემებისათვის 5-8, 1კგ. რქო-
სანი მონაცემებისათვის 0,7-1,2; მონაცემებისათვის
1კგ. მონაცემებისათვის 4-5, 1კგ. მონაცემებისათვის
7-8; მონაცემებისათვის 5,5-6, მონაცემებისათვის
7-8; მონაცემებისათვის 1კგ. მონაცემებისათვის
4-5, 1კგ. მონაცემებისათვის 7-8. გაანგარიშებულია
საზოვრული მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.

ბის ცხოველი გადგავს პირობით
ერთეულს, მსხვილი რქოსანი
პირუტყვისათვის და სამდეგ მონაცემ-
ების რაოდენობა ერთეულზე, მონაცემების
ნორმების მიხედვით ვარგისობით.

საზოვრული მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.
პროდუქტიული მონაცემები გაანგარიშებულია
საზოვრული მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.
მონაცემები: მსხვილი რქოსანი პირუტყვისათვის
1კგ. მონაცემებისათვის 5-8, 1კგ. რქოსანი
მონაცემებისათვის 0,7-1,2; მონაცემებისათვის
1კგ. მონაცემებისათვის 4-5, 1კგ. მონაცემებისათვის
7-8; მონაცემებისათვის 5,5-6, მონაცემებისათვის
7-8; მონაცემებისათვის 1კგ. მონაცემებისათვის
4-5, 1კგ. მონაცემებისათვის 7-8. გაანგარიშებულია
საზოვრული მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.

ცხვარი – 6-8 კგ. (ველის და ნახევრად
უდაბნოს მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად),
მონაცემებისათვის 2-3 კგ., მონაცემებისათვის
10-15კგ., მონაცემებისათვის -30-40კგ.

**საზოვრის პერიოდის
ხანგრძლივობა**

საზოვრის პერიოდის მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.
პროდუქტიული მონაცემები გაანგარიშებულია
საზოვრული მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.

საზოვრის პერიოდის მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.
პროდუქტიული მონაცემები გაანგარიშებულია
საზოვრული მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.

საზოვრის პერიოდის მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.
პროდუქტიული მონაცემები გაანგარიშებულია
საზოვრული მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.

*იოსებ სარჯველიძე
სოფლის მეურნეობის მეცნიერებათა
დოქტორი, პროფესორი.*

**როგორ გამოვიყენოთ მინერალური სასუბები ხარისხიანი და
ეკოლოგიურად უსაფრთხო პროდუქციის მისაღებად**

როცა დედამიწის მოსავლი ეობა ორ მილიარდსაც არ აღემატება, მიწა-
მოქმედებაში მინერალური სასუბების გამოყენების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.

თავდაპირველად მინერალური სასუბების, როგორცაა:
აზოტის, ფოსფორის და კალიუმის, მინერალური სასუბების გამოყენება.
სამდეგ მინერალური სასუბების გამოყენება და მინერალური სასუბების
გამოყენების მიხედვით, ცხოველთა სამადგენლობის ცვლილებების
შესაბამისად.

საზოვრული მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.

საზოვრული მონაცემების მიხედვით, ცხოველთა
სამადგენლობის ცვლილებების შესაბამისად.

და მეტოდები, მაგრამ ბოლო პერიოდში ტიტკმის არარავინ არ იყენებს მათ და მცენარეები ზირიტად მინერალურ კვებზეა გადაყვანილი, უმეტესად მხოლოდ აზოტზე, რადგან უმეტესად ზირიტად სასუბეებს სორის ვიზუალური ეფექტიანობა (მცენარის ფერი, მასი და მოსავლიანობა) უფრო აზოტთან სასუბეებზე გამოავლინა. ამ მხრივ კალიუმის უმეტესად ზირიტად სასუბეების გამოყენება დაიწყო ისე, რომ მართო კალიუმის სასუბეების საკარტვლო სარეალიზაციოდ დიდი ხანია არც სემოტანიატ მასინ, როცა იგი ცნობილია, როგორც მცენარის განვითარების პროცესების გამააქტიურებელი და პროდუქციის ხარისხიანობის ერთ-ერთი ზირიტადი ფაქტორი. ტიტკმის ანალიზი უმეტესად ფოსფორის სასუბეების მხრივაც, თუმცა ამ ბოლო დროს ზოგიერთმა ფერმერმა დაიწყო მისი გამოყენება.

რაც შეეხება ნატესბალი აქიანი ტესტის ბრუნვის გამოყენებას, ეს დიდი ხანია საკარტვლო ოსივერკიდან 1963 წლიდან დაიწყო. მურნობები 60-იანი წლებიდან მას სისტემატად იყენებდნენ. ამავდროულად მინერალურ სასუბეების სრული სემადგენლობით დასაწყისი ნორმის ფარგლებში იყენებდნენ როგორც ტესტის ბრუნვას, ისე მის გარეშე, რიტაკ მიწის რეოდ როგორც ნიადგის ნაყოფიერების ამარიტება-სენარცუნება, ისე ხარისხიანი პროდუქციის უზრუნველყოფის მიზნით. ბოლო წლებში ტანდანიტის სემცირდასეტი პრაქტიკა დაიწყო მინერალური სასუბეების მარალიდობების გამოყენებით ვიზუალურად დაკარგული ეფექტურობის, მცენარის სწრაფი ზრდასა და უზრუნველყოფის მიზნით მეტოდების კანონის მიხედვით.

მეორე მიზეზი ისაა, რომ ცენიკვენი მცირე მიწის ნაკვეთების პირობებში 100 ჰა ფართობიდან 25-28 ჰა ფართობზე (ორი ბალაქიანი მიწის ნაკვეთი) პროდუქცია არ უმეტესად. მესამეა აგროსეპტიტის გამოყენების ორგანული სასუბეების გამოყენების აუცილებლობა. მაგალიტად: ბოსტნეული ტურესი ჰა-ზე 40-60 ტ., რომელიც დეფიციტურია და, ამასთან, მნიშვნელოვანი რაოდენობის ხარჯებს მოიტხოვს, როგორც: სასუბეების რეებულება, დავირტვა-გადაზიდვა, ნიადგის სეტანა, ნაკელი სარეული სარეული ებისაგან ტესტის ებიტდასარეული იანებულ ფართობის გაუმჯობესება და სხვა.

ასე რომ იბდა უმეტესად მინერალური სასუბეების გამოყენებით ნიადგის დაუბალანსებელი და უარყოფითი განვითარების სისტემა, რომელიც იწვევს მცენარის საკვები ნივთიერებების ასიმილაციის პროცესების დასაწყის და პროდუქციაში

როცა ხორბალთან ერთად იტესტება პარკოსანი, მათ მაგვირად უნდა გამოვიყენოთ ისეტი კომპლექსური სასუბეები, რომელიც დიდი რაოდენობით შეიცავს იმავი ზირიტად სასუბეებს. ასეტი მაგალიტად ხორბლისათვის ნიტროფოსი. მასში აზოტი 23%, ფოსფორი 46% და კალიუმი 46%. იგი უმეტესად გრანულური 1000 გრანული სონა სეადგენს 20-25 გრამს.

ნიტროფოსის სეტანა ტესტის დროს ჰა-ზე 200 კგ-ის რაოდენობით მტიანად დაფარავს ფოსფორის და კალიუმის ნორმებს. რაც შეეხება აზოტის დანაკლის მნიშვნელოვან დადასტურებას კი დეკ პარკოსანი მცენარის ფესვებზე განვითარებული კოქსიდან მიტეხული ბიოლოგიური აზოტი.

ასეტი ნაირად სეიტიტება იკნას გამოყენებული მიწის დრისა და ბოსტნეულის უზრუნველყოფის კულტურისათვის სესამისი კომპლექსური სასუბეები, არამართო პარკოსების გამოყენებისას, არამედ უამისოდაც, მხოლოდ უზრუნველყოფის სემტხვევაში საუროსა საკვები ელემენტების ბალანსირება.

კომპლექსური სასუბეების გამოყენებას დიდი მნიშვნელობა აქვს ეკონომიკური ტვალსა ზრისი. 200 კგ კომპლექსური სასუბეების 300 ლარი რის. ამასთან, გასატვალის უზრუნველყოფისას, რომ ტიტკმის სამჯერ მცირდება ხარჯები სენაქვზე, ტრანსპორტირებაზე და ნიადგის სეტანაზე.

არსანი სნავია ისიც, რომ კომპლექსური სასუბეების სედარეპიტ ნაკლებად გროვდება და ირეცხება ნიადგის კვება ფენების, ნაკლებად შეიცავს უსარგებლო მიწის ნაკვეთებს და მცენარის ფესვთა სისტემა უფრო ადვილად იტვისება მასი სარეული უზრუნველყოფის საკვები ელემენტების, რაც მცენარის ზრდა-განვითარებაზე დადებითად მოქმედებს.

ნათო კაკაბაძე
სმმ დოქტორი, ბოსტნეული-ბარცული
კულტურების ნაციონალური
კოორდინატორი საკარტვლო ოსი.

ალექსანდრე სარალიძე
სმმ დოქტორი, მტავარი
მეცნიერ-კონსულიტანტი.

ტოქსიკური ნივთიერებების დაგროვებას, საბოლოო ამსი – ადამიანისა და ცხოველის მოვამლას, ნიადგის ნაყოფიერების დაკვიტებას, დეგრადაციას, გაუდაბნობის დაწყებას და სახნავი მიწის ფართობის სემცირებას.

არსი სნული განვითარების სისტემა ისე დამკვიდრდა უმეტესად, რომ ზალიან ზნელი მისი არკვეტა, ტუგანოვიერების რამდენიმე გალიტული და მომგებიანი ხერხი არ გამოვიყენებთ. მეცნიერული კვლევების ტიმდასკვნამდე მივდიტ, რომ სასიდეაციო ეფექტური პარკოსების და ორგანული სასუბეების ფონზე გამოვიყენოთ კომპლექსური სასუბეები. ასე მაგ: სასემოდგომო ხორბლის განვითარების აგროსეპტიტის ცველიტეხივად გატვალის უზრუნველყოფის ჰა-ზე: NN-90 (273 კგ, 33%-ანი ამონიუმის გვარჯილი) P205-90 კგ (500 კგ 18%-იანი სუპერფოსფატი) და K20-60 კგ (143 კგ 42%-იანი კალიუმის მარილი).

Testi s Tesviswina damuSaveba-aucil ebel i RonisZieba

TavTaviani marcvl ovani kul turebisaTvisgudafSutovani daavadebebi Tavisi uaryofiTi sameurneo mniSvnel obi T danarCen sokovan daavadebaTa Sorispirvel adgil ze dganan. gansakuTrebiT aRsaninavia is garemoeba, rom gudafSutebi mcnaris im nawil ebs azianeben, risTvisac es mcnare mogvyavs: kerZod, aavadebs daspobs marcvl s, rac gavlenas axdens mosavli anobaze. gudafSutovani xorbl isagan miRebuli fqvili male fuWdeba da ugemuri puri cxveba. saTesti emasal isqimuri damuSavebis gareSe naTesebi isev avaddeba.

imi sdamixedviti, Tu gudafSutovani sokoebi mcnaris ganviTarebis romel fazaSi iwveven maT daavadebas, isini samZiriTadj gufadiyofa:

pirvel j gufSi mekuTvnebian is gudafSutebi, romlebic mcnareebs mxol od da mxol od Testi s gaRivebis fazaSi azianeben. sakmarisia mcnare m Testi s gaRivebis fazas Tavi daaRwios, igi Semdeg amj gufSi gudafSutiT aRar avaddeba.

meore j gufiki isetia, romel ic mcnareebs mar to yvavil obis fazaSi uavadebs naskvebs. Tu yvavili araa gaSil i an ukve dayvili ebul i mcnare aRar avaddeba, amj gufSi mxol od ori saxebis gudafSuta Sedis: qeris mtvriana gudafSuta da xorbl is mtvriana gudafSuta.

mesamej gufSi iseti gudafSutebi Sedis, romlebic yovel Tvis mcnaris infeqcias iwvevs, oRond infeqciis sawyisi unda moxvdes mcnaris mozar d qsovil s dasul erTia romel i organo iqneba-Rero, foToli, taro, fesvebi dasxva. amj gufSi war momadgenel iasimindis mtvriana gudafSuta.

gudafSutovani sokoebisaTvis damaxasiaTebel ia is, rom mcnaris qsovil Si SeWrii sokos nayofsxeul iTavdapiRvel ad ar axdens gavlenas mcnaris zrdaganviTarebaze, xol o rodesac TavTavi viTardeba, masingadadis aqtiur qmedebaSi da Si is TavTavs.

gudafSutovani sokoebi mcnareTa mimarT viwro special izacias amJRavneben, yvel a maTgani kul turuli mcnaris gansakuTrebul saxebas war moadgens dasxva mcnaris daavadebas ar iwvevs, mag: xorbl is gudafSuta qers ar azianebs da piriqiti, qeris xorbal ze ar gadadis.

gudafSutovani sokoebis winaarmdeg aucil ebel pirobas war moadgens saTesti emasal is Tesviswina damuSaveba, rac aucil ebel pirobas war moadgens, raTa dazRveul ni viyot am daavadebis gavr cel ebisa da ganviTarebisagan, romlebic xSirad mTliani mosavli is daRupvasacki iwvevs.

Cvens fermerebs, TavTaviani marcvl ovani kul turebis (xorbal i, qeri, Svria) Testi s Tesviswina damuSavebisatvis vTavazobT Svecariuli kompania Syngenta-s fungici debs dividend stars da serTikors.

dividend star i orkomponentiani Semadgenel obis Zal zedmaRali efeqturi i fungici dia da gamoyeneba TiTqmis yvel a TavTaviani marcvl ovani kul turis Testi is dasamuSavebl ad.xel sayrel i preparatul i formaa, Txevadis saxiT damatebul i aqvs miwbebel i daferis Semcveli.

moqmedebis farTo speqtrisa da gansakuTrebul i efeqturobis gamo Zal zed popul aruli preparatia mTel msofi ioSi. dasacav kul turaze axdens sargeblo fiziologiur zemoqmedebas. damuSavebul i Testi dan aRmocenebul i mcnare ufro kargad bar-

tyobs dasutromwanea mელი savegetაციო პერიოდის განმავლობაში, რაც საბოლოდ ამსაგანსაზრვავს მოსავლის სერიოზულ მატებას.

მისი მოყმედების სპექტრი: სასემოდგომო და საგაზაფხული ხორბალი: მაგარი და მტვრიანი გუდაფსუტები, ფესვის სიძაღლი ები, ტოვლი სებური ბი, სეპტორიოზმი, ნაცრისპირელი ადი ინფექციები, რეროსლი აკიანობები.

qeri: მტვრიანი და ყვა გუდაფსუტები, ფესვის სიძაღლი ები.

Svria: მტვრიანი გუდაფსუტა, ფესვის სიძაღლი ები.

tritikal e: ფესვის სიძაღლი, ტოვლი სიბი, სეპტორიოზი, ნაცარი.

xarj vis norma: 1,0-1,5 l /erT tona saTesti emasal aze.

serTikori: როგორც დივიდენდ სტარი, ისე სერტიკორი შეიცავს ორ მოყმედ ნივთიერებას. აკონტროლებს დაავადებათა ფართო სპექტრს, რომლებიც გადაცემა Testi დან დანი ადაგი დან (გუდაფსუტები, ფესვის სიძაღლი ები და სხვა). gansakuTrebiT efeqturia ფესვის სიძაღლი სინაარმდგე, რასაც iwvevs სოკოპიტუმი ცივი და თენიანი გაზაფხული სპირობეები. მისი გამოყენება SeiZieba yvel a tipisni adagebze.

axasiaTebis Zal zedmaRali efeqti gudafSutebis mimarT, rac gvaZl evs imis saSual ebas, rom serTikori გამოყენებულ იყნას მეTesteobis special izirebul meurneobebSi, araa fitotoqsikuri Teste bisa da Rivebis mimarT, aumj obesebs Testi s gaRivebis da aRmocenebis unars.

moqmedebis სპექტრი: სასემოდგომო და საგაზაფხული ხორბალი და qeri, tritikal e: გუდაფსუტები, Testi s daobebs, ფესვის სიძაღლი ები.

xarj vis norma: 0,75-1,0 l . erT tona saTesti emasal aze.

zemoaRniSnuli preparatebis გამოყენება SeiZieba yvel a im aparaturiT, რომელიც გამოყენება Testi s dasamuSavebl ad da Tanabrad gaanawil ebs preparats Testi s zedapiRze. Sewamli Testi s Senaxuli unda iqnas gril, kargad gani avebad sawyobSi.

ar gamovi yenoT preparatebi gaRivebul an dazianebul Testi ze da Tu Testi s tenanoba 16% meti iqneba.

zurab Iol aze
Syngenta-s war momadgenel obis
direqtori samxreT kavkasiaSi.

di vi dend® stari:

starti swori momarTul ebiT!

 დივიდენდ® სტარი

syngenta.

ორკომპონენტიანი უნივერსალური სისტემური ფუნგიციდი
გაფართოებული მოქმედების სპექტრით თავთავიანი მარცვლოვანი
კულტურების თესლის დასამუშავებლად

TM

მინერალური სასუქი

სუპრეფოსი

N-12%; P-25%; Ca-14%; Mg-0.5%; S-25%

კომპლექსური, კონცენტრირებული, ნეიტრალური მინერალური სასუქი. აზოტი, ფოსფორი, კალციუმი, მაგნიუმი, გოგირდი განაწილებული თითოეულ გრანულაში მცენარისათვის შესათვისებელ ფორმაში. გამოიყენება ყველა კულტურაში, ყველა ტიპის ნიადაგზე ძირითადი ხვნისა და თესვის წინ.

მოსავალი იწყება აქედან!

ZADENI

AGROCHEMICAL COMPANY

შ.პ.ს. „ზადენი“

თბილისი, კობახიძის 1-ლი შტაბი, № 3

ტელ: +995 99 388 089; ოფისი: +995 32 922 472

ფაქსი: +995 32 922 472